

Josiah Tucker ja radikaali tasavaltalaisuus 1700-luvun loppupuolen Britanniassa: John
Locken moraaliajattelun ja poliittisen filosofian kritiikki

Olli Pirskanen
Maisterintutkielma
Historian koulutusohjelma
Humanistinen tiedekunta
Helsingin yliopisto
Huhtikuu 2022

Tiivistelmä

Tiedekunta: Humanistinen tiedekunta

Koulutusohjelma: Historian maisteriohjelma

Opintosuunta:

Tekijä: Olli Pirskanen

Työn nimi: Josiah Tucker ja radikaali tasavaltalaisuus 1700-luvun loppupuolen Britanniassa: John Locken moraalijattelun ja poliittisen filosofian kritiikki

Työn laji: Maisterintutkielma

Kuukausi ja vuosi: Huhtikuu 2022

Sivumäärä: 65 s.

Avainsanat: Josiah Tucker, John Locke, yhteiskuntasopimus

Ohjaaja tai ohjaajat: Markku Peltonen

Säilytyspaikka: Helsingin yliopiston kirjasto

Muita tietoja:

Tiivistelmä:

Tutkielman tavoitteena on syventää tähänastisessa tutkimuskirjallisuudessa vallinnutta ymmärrystä 1700-luvulla eläneen anglikaanisen pappismiehen, Josiah Tuckerin (1711–1799) kriittisestä suhtautumisesta John Locken (1632–1704) yhteiskuntasopimusajatteluun. Tucker halusi 1700-luvun loppupuolen Britanniassa erottautua sekä liian skeptisenä pitämästään Locken metafysisestä ja moraalifilosofisesta ajattelusta kuin myös liian radikaalina pitämästään yhteiskuntasopimusajattelusta. Locken yhteiskuntasopimusteoriaa pyrkivät edelleen hyödyntämään Tuckerin oman ajan ”lockelaiset”, jotka hänen mukaansa kaavailivat tasavaltaa Britannian sekoitetun hallintomuodon tilalle. Abstraktien luovuttamattomien kansalaisoikeuksien, kuten yleisen äänioikeuden, kannattajina Tuckerille näyttäytyivät etenkin Richard Price (1723–1791) ja Joseph Priestley (1733–1804). Tuckerin kannalta vaarallista oli lisäksi se, että 1700-luvun kuluessa koko inhimillisen moraalisuuden perustaa oli Britanniassakin alettu kyseenalaistaa yhä enemmän. Viljeltiin yltiörationaalisia tai jopa monistisia äänenpainoja. Tällainen kirkon moraalioopin kannalta vaarallinen spekulatio oli Tuckerin mukaan seurausta juuri Locken noin vuosisataa varhaisemmasta metafysisestä ja moraalifilosofisesta skeptisismistä.

Tulkintaideana on lukea Tuckerin vuonna 1781 ilmestynyttä poliittisen ajattelun pääteosta (”A Treatise Concerning Civil Government”) sen vuoden 1778 esiversioon (”Notions of Mr. Locke and his followers”) sisältyvän Locke-kritiikin näkökulmasta. Tucker ei ystäviensä neuvosta sisällyttänyt kritiikkiä enää lopulliseen teokseensa. Ehkä siksi se on jäänyt tutkimuskirjallisuudessa tähän saakka suuremmin hyödyntämättä. Tuckerin Locken moraaliskeptisismiä korostavasta näkökulmasta tulkitsen hänen näkemystään poliittisen hallintoinstituution myötäsyttyisistä moraalisisestä alkuperästä ja sen kohteidensa kanssa yhtä myötäsyttyisesti muodostuvasta kvasisopimuksellisesta suhteesta.

Lockelaisen tietoisien yhteiskuntasopimuksen edellyttämät alamaisten abstraktit oikeudet ja velvollisuudet osoittautuvat Tuckerin käsittelyssä tarpeettomiksi. Jumalan alamaisiin asettama myötäsyttyinen moraalirakenne riitti aina takaamaan sen, että hallinnon mahdollinen mielivaltaisuus ei jää huomaamatta. Tuckerin sanattoman kvasisopimuksen mukaan alamaisten moraalisen velvollisuutena oli käytännössä totella aina kulloinkin voimassa olevaa hallintoa pelastaakseen itsensä viimeisellä tuomiolla. Tulosten kautta on paremmin ymmärrettävissä se, kuinka Tuckerin aikansa lockelaisiin kohdistama ankara kritiikki nousi paljon syvemältä kuin pelkistä poliittisista tai teoreettisista ristiriidoista.

Sisällysluettelo

1. Johdanto	1
2. Tucker ja Locken moraalifilosofian metafyyinen kritiikki	7
2.1. Moraalisuuden myötäsyntyisyys.....	8
2.2. Monismi.....	12
2.3. Abstrakti persoona, tietoisuuden voima ja yhtenäinen identiteetti	16
3. Tucker ja 1700-luvun loppupuolen lockelaisten villin vapauden systeemi.....	22
3.1. Ihmisyhteisön ja sen hallintoinstituution legitimiuden todellinen perusta.....	22
3.2. Yhteiskuntasopimus	32
3.3. Hallinnon ja sen kohteiden oikeudet ja velvollisuudet.....	45
4. Päätäntö	55
LÄHDELUETTELO	61

1. Johdanto

Tutkielmassa tarkastellaan brittiläisen anglikaanisen kirkon papin, Josiah Tuckerin (1711–1799) poliittista ajattelua etenkin hänen myöhäiskaudeltaan 1780-luvulta. Tucker kritisoi tuolloin voimakkaasti John Lockeä ja hänen oman aikansa ”lockelaisten” opetuslapsien uudelleen esiin nostamia, liian radikaaleina pitämiään ajatuksia ihmisyyhteisöjen ja niiden hallintojen sopimuksellisesta luonteesta. Tutkielmassa ei esitetä tulkintaa John Locken yhteiskuntasopimus- tai moraalijattelusta, vaan seurataan joko Tuckerin niistä rakentamaa kritiikkiä tai tutkimuskirjallisuuden pohjalta muutoin esiin nousutta kuvaa lockelaisesta ajattelusta.

Erityisen vaarallisina oman aikansa lockelaisina toisinajattelijoina Tucker piti Joseph Priestleyä ja Richard Pricea. He julkaisivat poliittisia teoksiaan Britanniassa 1760–1770-luvuilla.¹ Locken poliittiset ajatukset olivat 1760-luvulta alkaen nousseet vähitellen uudelleen esiin etenkin Pohjois-Amerikan siirtokuntien Britannian hallintojärjestelmän suvereeniteettiin kohdistaneen perustuslaillisen haasteen myötä. Josiah Tuckerin mukaan siirtokunnilla ei ollut periaatteellista oikeutta erota Britannian parlamentin alaisuudesta, mutta käytännössä hän ei nähnyt mitenkään välttämättömäksi pitää niistä ehdoin tahdoin kiinni. Niin Tuckerin oma poliittinen ajattelu kuin hänen Locken poliittiseen ajatteluun kohdistamansa kritiikki ovatkin tässä tutkielmassa esittämäni tulkinnan mukaan lopulta paremmin ymmärrettävissä muista kuin puhtaan poliittisista ulottuvuuksista lähtien. Tucker näki Locken ensisijaisesti moraaliskeptikkona ja turhiin metafyyssisiin spekulointeihin syyllistyneenä ajattelijana. Sellaisena yhteiskuntaradikaalina, joista ei Englannin edellisellä vuosisadalla ollut muutenkaan ollut pulaa.

Länsimaisella hallintoinstituution valtaa rajoittavalla eli perustuslaillisella ajattelulla on pitkä keskiaikaan ja aina antiikin auktoreihin ulottuva luonnonoikeudellinen traditionsa (Aristoteles, Cicero, Tuomas Akvinolainen, Jean Bodin, Hugo Grotius, Baruch Spinoza, Samuel Pufendorf jne.). Uudella ajalla etenkin Thomas Hobbesin ja Jean Jacques Rousseau'n ohella John Locken (1632–1704) on katsottu tuoneen siihen ratkaisevalla

¹ Tucker sisällytti vuoden 1781 teokseensa lainauksia seuraavilta vastustajiltaan: Locke: ”Two Treatises of Government” (vain toisesta tutkielmasta), William Molyneux: ”Case of Ireland being bound by Acts of Parliament in England” (1698), Richard Price: ”Observations on the Nature of Civil Liberty” (1776), Joseph Priestley: ”Essays on the first Principles of Government” (1768).

tavalla uutta.² Locke kritisoi teoksissaan jo ”valistuneemmin” Robert Filmerin (n. 1588–1653) absoluuttisen monarkismin hierarkkista patriarkalisuutta ja siihen liittyntä statukseltaan alempiarvoisten kuuliaisuutta niin esipolitiisen perheenpään kuin poliittisen yhteisön hallitsijan ehdottoman auktoriteetin edessä. Hallinnon ja sen kohteiden oikeuksien ja velvollisuuksien välinen vastavuoroinen suhde tulisi Locken mukaan olla ehdollinen tai sopimuksellinen eikä vain perinnöllisyyteen tai tottumukseen perustuva. Samalla tuo suhde oli luonteeltaan sekulaarimpi ja tietoisempi eikä enää ainakaan pelkästään mystinen tai teologinen. Jos hallinnon ja sen kohteiden välille tietoisesti laadittua yhteiskuntasopimusta rikottaisiin moraalittoman eli mielivaltaisen hallinnon toimesta, hallinnon kohteilla olisi Locken mukaan aina moraalinen oikeus tai jopa velvollisuus hankkiutua siitä vaikka väkivalloin eroon.

1700-luvun loppupuolen brittiläisessä perustuslaillisessa ajattelussa alkoi muun muassa David Humen myötä korostua vaatimus, jonka mukaan siihen saakka lähinnä oletetun yhteiskuntasopimuksen tulisi olla olemassa myös kirjallisena, ei vain suullisena tai peräti kokonaan äänettömänä. Vain silloin se voisi myös käytännössä turvata alamaisten oikeuksia. 1700-luvun loppupuolen Britanniassa tällaisia Locken nimeen edelleen helposti yhdistyviä tasavaltalaisia yhteiskuntasopimusajatuksia oli kuitenkin mahdollista pitää myös liian radikaaleina. Ainakin Tuckerin mukaan ne uhkasivat Britannian hierarkkista traditionaalista yhteiskuntajärjestystä sekä sisäisesti että ulkoisesti. Ne itse asiassa kyseenalaistivat koko siihen asti 1700-luvulla varsin legitiiminä pidetyn maallisen ja hengellisen hallintoinstituution olemassaolon.³

1700-luvun loppupuolen Britannia oli Locken omaan aikaan verrattuna jo kaupallistuneempi yhteiskunta. Kaupungeista Bristol, jossa myös Tucker vaikutti, oli tuolloin Britannian tärkeimpiä Lontoon jälkeen. Kaupallisuus korostui siellä tärkeän sekä mannermaalle että Amerikan siirtokuntiin suuntautuvan kaukokaupan ansiosta. Tavaroiden ja ihmisten mukana liikkuvat myös enemmän tai vähemmän valistuneet tunnustukselliset ja maalliset ajatukset niin painetussa kuin painamattomassakin muodossa. Aikansa papistolle tyypillisesti Tucker osallistui niin seura- kuin yhteiskunnalliseen keskusteluun

² Ks. esim. Ashford ja Mulgan 2018, Contractualism, <https://plato.stanford.edu/archives/sum2018/entries/contractualism>, teoksessa Stanford Encyclopedia of Philosophy (viitattu 26.5.2021)

³ Pocock 1985a, 169. Ks. myös Goldie 2017, xxxvi, xxxviii, lviii.

paitsi saarnojensa myös pieninä omakustanteisina painoksina julkaisemiensa kirjoitusten kautta.⁴

Silti Britannian 1700-lukua on tutkimuskirjallisuudessa 1980-luvulta alkaen kokonaisuutena pidetty etenkin suhteessa valistuksen mallimaana pidettyyn Ranskaan nähden mentaliteetiltaan vähemmän sekulaarina eli toisin sanoen varsin traditionaalisen ja hierarkkisen.⁵ Esimerkiksi Pocockin mukaan ajan myötä liian liberaaliksi tai sekulaariksi kanonisoitunut kokonaistulkinta Britannian 1700-luvusta ylipäätään tai esimerkiksi Locken ajattelun väitetysti keskeisestä roolista Yhdysvaltain vallankumouksen aikaan on epähistoriallinen. Britannian poliittisessa diskurssissa korostui Pocockin mukaan 1700-luvulla vähemmän moderni tasavaltaisuus tai lockelaiset abstraktit luonnolliset oikeudet kuin perinnöllisiä velvollisuuksia korostava klassinen tasavaltalaisuus.⁶

J.G.A. Pocockin Tuckerin poliittista ajattelua sinänsä hyvin perustellusti käsittelevissä artikkeleissa rakentama kuva Tuckerista eroaa tietyiltä osin omastani.⁷ Pocockin mukaan Tucker olisi jo ajatellut tavallaan optimistisemmin niin, että kaupallisessa yhteiskunnassa persoonan poliittisen ulottuvuuden eli hänen maallisten oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa suhde hallintoon ei välttämättä tarvitsisi perustua vahvalle oletukselle inhimillisestä moraalisuudesta. Pocockin tulkinnan mukaan Tuckerille olisi riittänyt, että ihmisen poliittinen ulottuvuus perustuisi jonkinlaiseen ihmisen myötäsyttyiseen sosiaalisuuteen.⁸ Ainakaan kokonaan tällaiselle johtopäätökselle ei oma luentani anna perusteita. Esitän, että ihmisen poliittinen ulottuvuus edellytti Tuckerin mukaan hyvin vahvaa oletusta ihmisen myötäsyttyisyydestä moraalisuudesta. Myös Lockella ihmisen poliittinen ulottuvuus edellytti moraalisuutta. Tuckerin kannalta ongelmaksi Locken suhteen muodostui juuri tuo inhimillisen moraalisuuden perustan pitävyys.

⁴ Bristolissa edelleen 1700-luvulla käynnissä olleesta pitkästä reformaatiosta, ks. Barry 1998. Piispa Warburtonin mukaan Tucker oli mennyt tekemään uskonnosta kaupankäyntiä ja kaupankäynnistä uskonnon (Pocock 1985a, 179).

⁵ Clark 2000; Pocock 1989, 1985c; Porter 1981, Porter 2001. Yhteisymmärrystä Britannian 1700-luvun perusluonteesta ei edelleenkään ole tutkimuksessa saavutettu. Toiset korostavat enemmän sen traditionallisuutta ja toiset näkevät siinä jo paljon enemmän maallistuneisuutta ja valistuneisuutta. Locken vastaanotto 1700-luvulla vaihteli vastaavasti.

⁶ Goldie 2017, xxix. Tuckerin konservatistisen ajattelun väitetysti humelainen tai sekulaari pohjavire ei oman luentani valossa ole ainakaan kokonaan perusteltu. Vaikka Tuckerin ja Humen ajattelun välillä oli paljon yhteistä, oli myös myötäsyttyisyydellä eikä vain historiallisella hiljattaisella evoluutiolla Tuckerille merkitystä ainakin hallinnon alkuperää ja olemassaolon legitimiisyyttä ajatellen. (vrt. Goldien (2017, xxxviii.)

⁷ Pocock 1985a, 1985b.

⁸ Pocock 1985a, 172–173; 1985b, 119–121.

Tuckerin mukaan inhimillinen moraalisuus perustui oletetusti Jumalan asettamaan ja muuttumattomaan sisäiseen moraalirakenteeseen. Moraalisuus oli sielullinen ominaisuus, mikä puolestaan edellytti ontologisesti oletusta maailmassa vallitsevasta dualismista. Mutta Tuckerin mukaan tästä kaikkien jakamasta myötäsyttyisistä moraalisuudesta ei kuitenkaan seurannut ihmisten välinen tasavertaisuus heidän oikeuksiensa ja velvollisuuksiensa suhteen. Locke taas näki ihmiset yhdenvertaisena juuri heidän tietoisien ja moraaliltaan yhtenäisen identiteetin ansiosta. Sekä hallinnon olemassaolo että sen moraalisesti hyväksyttävä auktoriteettisuhteet alamaisiin olivat Tuckerin mukaan luonteeltaan yhtä myötäsyttyisiä piirteitä. Niiden suhteen yksilö ei voinut harjoittaa rationaalista tietoa harkintaa, saati sitten toimia sen perusteella, miten tahtoi. Tuckerin näkökulmasta Locken aikanaan väitetysti harjoittama moraaliskeptisismi tai edes pienehkö vihjailu maailmassa mahdollisesti vallitsevan monismin suuntaan muodostivat moraalisuuden perustalle 1700-luvun loppupuolella edelleen suuren uhan.

Tutkimuskirjallisuudessa Tuckeria on pidetty enemmän taloushistoriallisesti kuin poliittisesti merkittävänä ajattelijana.⁹ Myös Pocock näki Tuckerin monessa mielessä 1700-luvun kaupallisempaa yhteiskuntaa skottilaisten vaiheteorioiden mukaisesti puolustavana modernina ajattelijana. Kaupallisemmassa yhteiskunnassa lukuisten lyhytkestoisten ihmissuhteiden keskellä elävälle ihmiselle tuli koko ajan tärkeämmäksi hänen taloudellinen ulottuvuutensa. Talousajattelunsa Tuckerin mitä ilmeisimmin perusti uus-stoalaisittain optimistisemmin juuri ihmisen myötäsyttyisen sosiaalisuuden varaan.¹⁰ Tuckerin talousajatteluun liittynyt optimismi on saattanut saada Pocockin tulkitsemaan samoin myös Tuckerin hallintoinstitution alkuperään ja olemukseen liittyntä poliittista ajattelua.

1600-luvun modernimman perustuslaillisen ajattelun mukaan jokainen yksilö oli periaatteessa moraalisesti ja juridisesti muihin nähden yhdenvertainen persoona. Kukin persoona abstrahoitettiin irralleen elinympäristöstään ja historiallisesta traditiostaan. 1700-luvun moraalifilosofian historian tutkimuksessa Locken on nähty ajatelleen niin, että luonteeltaan abstraktin persoonan identiteetin moraalinen yhtenäisyys oli kaikille yhtä lailla

⁹ Ks. Pocock 1985a, Pocock 1985b; Cooper 2021; Price 2019, Urquhart 1996; Young 1996; Hont 2005. Pocockin (1985b, 119) mukaan Tucker oli yksi niistä varsin tuntemattomaksi jääneistä ajatteliijoista, joista Britannian poliittisen ajattelun historia pitkälti koostuu.

¹⁰ Price 2019, 746. Locken poliittisen ajattelun mahdollisia sosiaalisuutta korostavia stoalaisia piirteitä Tucker ei ilmeisesti noteerannut (vrt. esim. Nuovo 2011).

kuuluvien yhdenvertaisten kansalaisyhteisöiden edellytys. Lockelainen persoona oli itsestään alati tietoinen ja itsemääräytyvä rationaalinen subjekti. Tucker sen sijaan näki lockelaisen ihmisen etenkin poliittisessa ulottuvuudessaan lähtökohtaisesti hyvin varovaisena tai suorastaan pelokkaana. Myös jotkut 1700-luvun loppupuolen lockelaiset vetosivat tällaisiin epärationaalisempiin piirteisiin. Siitä huolimatta sekä hallinnon legitimiys että jokaisen yksilön ja koko yhteisön moraalinen yhtenäisyys olivat lockelaisten mukaan uhattuna, jos jokaisen alamaisen tietoista suostumusta ei saataisi kaikkeen hallinnon olemassaoloon ja toimintaan. Tämän sopimuksen muotoisen tietoisuuden suostumuksen edellyttämisen takia Tucker Lockeä ja tämän brittiläisiä seuraajia Pocockin mukaan niin kiivaasti vastusti.¹¹ Lockelaisten perustuslaillisen ajattelun mukaan tuon abstraktin persoonan poliittiset ja uskonnolliset oikeudet edelsivät poliittisen yhteisön syntyä.¹² Yhteisölle perustettava hallinto ei silloin voisi rajoituksetta edellyttää alaistensa hyväksyvän minkälaista kohtelua tahansa.¹³

Pyrin aineistoni avulla osoittamaan, että Tucker piti Locken inhimillisen moraalin perustaa koskevaa metafyyssistä ajattelua kauttaaltaan aivan liian spekulatiivisena. Yhtenä Locken vaarallisten ja tarpeettomien filosofisten määrittely-yritysten kohteena oli juuri persoonan moraalista identiteettiä koossa pitävä, luonteeltaan abstrakti tietoisuuden voima. Se ei edes välttämättä ollut Lockelle sielullinen tai materiaalinen ominaisuus. Tuckerin mukaan inhimillistä moraalista eikä myöskään hallinnon ja sen kohteiden luovuttamattomia oikeuksia ja velvollisuuksia tulisi perustaa pelkille filosofisille spekulatioille.

Tuon esille sen, kuinka Tuckerin kritiikki Locken suostumusta edellyttävään perustuslailliseen yhteiskuntasopimusajatteluun on paremmin ymmärrettävissä, jos näkee sen osaltaan kummunneen Tuckerin kritiikistä Locken metafyyssistä moraaliajattelua kohtaan. Tähän mahdollisuuteen Tuckerin kohdalla ei tutkimuskirjallisuudessa ole juurikaan kiinnitetty huomiota. Se kuitenkin auttaa ymmärtämään paitsi Tuckerin kriittistä suhtautumista itse Lockeeseen myös Tuckerin omana elinaikana 1700-luvun loppupuolella Britanniassa vaikuttaneisiin lockelaisiin. Sekä Richard Price että Joseph Priestley olivat Tuckerille yhtä vaarallisia metafyyssikkoja kuin Locke itse oli ollut.¹⁴

¹¹ Pocock 1985b, 119–121. Ks. myös esim. Hampsher-Monk 2006.

¹² Pocock 1985a, 168–172.

¹³ Laslett 1991, 114.

¹⁴ Pocock 1985a, 169–170.

Locken moraalijattelun kritiikkiin Tucker sai vaikutteita useilta 1700-luvun moraalifilosoifeilta (esim. Shaftesbury, Hutcheson, Tuckerin oma oppi-isä piispa Butler jne.), He jakoivat hänen kanssaan kielteisen suhtautumisen sellaiseen moraaliskeptisismiin, jonka edustajana he Lockeä pitivät. Vaikka painotukset vaihtelivat suuresti, he näkivät yksilön kauttaaltaan vähemmän itsemääräytyvänä, itsetietoisena ja rationaalisisena kuin Locke.¹⁵ Myös Tucker näki inhimillisen moraalisuuden ja sitä kautta ihmisen poliittisen ulottuvuuden perustuvan paljon vähemmän yksilön rationaaliseen itsetietoisuuteen kuin 1700-luvun loppupuolen lockelaiset. Tuckerin mukaan sitä ehdollistivat paljon automaattisemmat ja tiedostamattomammat sielulliset ominaisuudet, eli hänen moraalisuuteensa myötäsyntyisyys ja identiteettinsä pysyvyys. Millään abstrakteilla perustuslaillisilla oikeuksilla tai velvollisuuksilla olisi vaarallista spekuloida julkisesti 1700-luvun loppupuolen Britanniassa. Se vaarantaisi vain yhteiskuntarauhan kuten Amerikassa tai mannermaalla oli jo nähty. Vielä vähemmän brittiläiseen hallintojärjestelmään tulisi Tuckerin mukaan tehdä mitään radikaaleja uudistuksia koskien esimerkiksi alahuoneen äänioikeuden laajentamista tai anglikaanisen kirkon asemaa.

Tucker ei koskaan varsinaisesti julkaissut tutkielmassa käsiteltävänä olevaa Locken moraalifilosofian ja metafysiikan varsin pessimististä kritiikkiä. Se oli mukana vielä vuonna 1778 pienenä painoksena ilmestyneessä, vuoden 1781 Tuckerin poliittista ajattelua laajasti käsittelevän ja lockelaisten yhteiskuntasopimusajattelua kritisoivan teoksen suppeammassa esiversiossa. Tutkielman luvussa kaksi kuvaan tätä Tuckerin vuonna 1778 tekemää Locken moraalijattelun kritiikkiä ja suhteutan sitä tutkimuskirjallisuuden avulla myös 1700-luvun moraalifilosofian muodostamaan laajempaan taustaan. Sen kautta rakennan luvussa kolme tulkinnan tietyistä Tuckerin vuoden 1781 teoksen sisältämistä poliittisista teemoista, joiden katson saavan sitä kautta lisävalaistusta. Tätä kautta tähän asti lähinnä Pocockin tarjoilema kuva Tuckerista lockelaisen poliittisen ajattelun kriitikkona osoittautuu aineistoni valossa joiltakin osin puutteelliseksi. Tutkimustehtävän välityksellä laajennan myös hieman tutkimuskirjallisuudesta välittyntä kuvaa Tuckerista lähinnä poliittisen taloustieteen oppihistoriaan kuuluvana, mutta Adam Smithin varjoon jääneenä, merkittävänä ajattelijana.

¹⁵ Goldie 2017, xl; Ks. myös Knut Haakonssenin toimittamien (2011, I-II) kokoelmateosten artikkelit, joihin on tarkemmin viitattu lukujen 2 ja 3 yhteydessä.

2. Tucker ja Locken moraalifilosofian metafyyminen kritiikki

Nostan tässä luvussa esiin niitä piirteitä John Locken ajattelusta, jotka Tucker vuonna 1781 julkaisemansa poliittista ajattelua käsittelevän teoksensa julkaisemattoman esiversion mukaan koki metafyyssissä ja moraalifilosofisessa mielessä itselleen ongelmallisina.¹⁶ Esitän, että niiden huomioon ottaminen syventää tietyiltä osin sen ymmärtämistä, miksi Tucker suhtautui vielä 1700-luvun loppupuolellakin niin kriittisesti myös Locken yhteiskuntasopimusteoriaan. Tutkimuskirjallisuudessa tähän näkökulmaan ei juurikaan ole kiinnitetty huomiota, ei myöskään Pocockin (1985a; 1985b) sinänsä ansiokkaissa Tuckerin ajattelua käsittelevissä artikkeleissa.¹⁷

Pyrin tässä luvussa myös lähinnä tutkimuskirjallisuuden avulla avaamaan hiukan sitä 1700-luvun moraalifilosofian yleisempää taustaa, jonka kautta Tuckerin oma ajattelu, myös hänen Locken ajattelun poliittisiin puoliin kohdistama kritisointi, on oman käsitykseni mukaan paremmin ymmärrettävissä.¹⁸ Tucker piti Locken tiettyjä käsityksiä inhimillisen moraalin perustasta sekä liian skeptisinä että samalla myös liian rationaalisina. Tässä suhteessa hän oli nähdäkseni saanut vaikutteita tietyiltä 1700-luvun moraalifilosoifeilta, joita tässä luvussa käsittelen.

Luvun tavoitteena on myös tehdä ymmärrettävämmäksi Tuckerin yhtä kriittistä suhtautumista myös joihinkin hänen oman aikansa ”lockelaisina” eli tasavaltalaisina tai patriootteina pitämiinsä brittiläisiin ajattelijoihin, kuten Joseph Priestley tai Richard Price. Tucker löysi itsensä rintaman vastakkaiselta puolelta heidän kanssaan monien oman aikansa vettä jakaneiden poliittisten kysymysten, kuten Pohjois-Amerikan siirtokuntien itsenäistymispyrkimyksiin tai Britannian anglikaaniseen kirkon asemaan suhtautumisen kanssa. Tavoitteeni on osoittaa, että näissä vastakohtaisuuksissa ei ollut kyse pelkästään mielipide-eroista valitun poliittisen linjan järkevyydestä. Kyseessä olivat erot syvemmillä olevissa metafyyssissä ja moraalifilosofisissa kysymyksissä, jotka sitten heijastuivat päivänpolitiikkaan.

¹⁶ *Notions of Mr. Locke, and his Followers...Considered and Examined.* (1778)

¹⁷ Ks. kuitenkin Harris 2020.

¹⁸ Ks. erit. Knud Haakonssenin toimittaman kokoelman (*The Cambridge History of Eighteenth-Century Philosophy I–II* (2011) artikkelit esim. Aarsleff 2011, Darwall 2011, Garrett 2011, Gerrish 2011, Norman & Kuhn 2011, Schneewind 2011, Thiel 2011, Winkler 2011, Zurbuchen 2011. Ks. myös Yolton 1983; Price 2019; Goldie 1999.

En silti yritä selittää Tuckerin ja lockelaisten eroja päivänpoliittisissa linjanvedoissa kokonaan eroilla heidän moraalisisessa tai metafyyysisessä ajattelussaan. Esitän vain, että edellisiä koskevat eroavaisuudet ovat paremmin ymmärrettävissä ottamalla huomioon erot myös jälkimmäisissä. On myös pidettävä mielessä, että ylipäätään 1700-luvun lopun kirjoittajilla ajattelun eri ulottuvuudet (moraalinen, poliittinen, taloudellinen jne.) olivat vielä paljon vahvemmin yhteydessä toisiinsa. Ne lienevät siis erotettavissa toisistaan vain analyttisessä mielessä jälkikäteen. Esimerkiksi käsite ”poliittinen taloustiede” ilmentää hyvin 1700-luvun talousajattelun läheistä yhteyttä niin poliittiseen kuin sitä kautta myös moraaliseen ajatteluun.

2.1. Moraalisuuden myötäsyntyisyys

Tuckerin mukaan Locke oli metafyyysisessä ajattelussaan mennyt kiistämään inhimillisen moraalien tietynlaisen myötäsyntyisyyden. Tätä hän piti Locken vaarallisimpana yksittäisenä ajatuksena niin yksilön, häntä ympäröivän yhteisön, kuin yhteisön hallinnon ja sen kohteiden välisen suhteen moraalisuuden kannalta. Lisäksi tällainen moraalinen skeptisismi oli Tuckerin mukaan vakava uhka myös kristillisen moraalioopin näkemykselle ihmisen potentiaalisesta hyveellisyydestä.¹⁹

Mr. LOCKE...maintained...that there was no such Thing as innate Instincts at least, no *moral* Instincts in human Nature. Now here again he went a great deal too far...it never could have been his real Intention to have weakened the Foundation of Virtue, much less to have introduced a System of universal Scepticism, and irreligious Doubt.²⁰

Locke oli metafysiikassaan Tuckerin mielestä olettanut ihmisen perusolemukseltaan liian rationaaliseksi tai itsestään tietoiseksi toimijaksi. Hän ei ollut Tuckerin mukaan tarpeeksi luottanut siihen, että ihminen Jumalan luomana kykenisi omassa toiminnassaan ohjautumaan pääasiallisesti tiedostamattaan moraalisesti oikealla tavalla. Tai että hän

¹⁹ Tucker 1778, 11–12. Tucker moitti Hutschesonia siitä, että tämä oli pitänyt pelkkää vaistoa hyveenä. Joku laadullinen ero vaiston ja hyveen välillä Tuckerin ajattelussa oli. Hyveellisyys tarkoitti 1700-luvun moraalifilosofiassa persoonan kykyä toimia autonomisesti. Se oli välttämätön edellytys paitsi moraalille myös ylipäätään inhimilliselle elämälle. Hyveellisyys edellytti myös rationaalisuutta. (Pocock 1985b, 122; Darwall 2011, 1001–1002).

²⁰ Tucker 1778, 11. Kursivointi Tuckerin.

toisten toimintaa havainnoidessaan pystyisi yhtä tiedostamatta pääsemään perille sen taustalla vaikuttavien motiivien moraalisuudesta tai moraalittomuudesta. Tuckerin oman käsityksen mukaan ihminen oli Jumalan kuvana varustettu myötäsyttyisesti sellaisella korkea-asteisemmalla moraalilla tai -vaistorakenteella, joka tämän mahdollisti.

Puhtaan tieto-opillisessa mielessä Tucker oli valmis hyväksymään sen Locken väitetysti tekemän oletuksen, että ihmismielessä ei voi olla myötäsyttyisiä tiedollisia ideoita maailmasta: kaikki tieto luonnosta oli peräisin kokemuksista ja aistihavainnoista. Mutta Tuckerin mukaan arvomaailmaa koskien ihmisen moraalisuus ei voinut olla samalla tavoin riippuvaista siitä, sattuiko ihminen esimerkiksi saamaan (kristillis)moraalista kasvatusta vaiko ei. Tuckerin metafysiikan mukaan oli aidosti olemassa universaali muuttumaton moraalilaki, joka ihmisten itsensä tiedostamatta myös vaikutti moraalistandardina. Sen oli Jumala jokaisen ihmisen sydämeen kirjoittanut, niin kuin myös Paavali oli Raamatussa selittänyt. Jokaisella oli pääsy tähän lakiin missä ja milloin tahansa: ” because they (people) are, by the very Constitution of their Natures, a Law unto themselves.”²¹ Tällä moraalilaille ei ollut maanpäällistä tuomaria, eli viime kädessä myös hallinnon kohteet saattoivat vedota Jumalan tahtoon noustessaan vastustamaan moraalittomaksi osoittautunutta hallintoa.

Inhimillinen moraalisuus ei siis voinut Tuckerin mukaan olla riippuvaista mistään satunnaisista ympäröivistä olosuhteista, ei myöskään ajassa ja paikassa vaihtelevista kulttuurisista traditioista, tavoista tai instituutioista. Jokainen ihminen oli jo syntyessään Jumalan kuva, ja sitä kautta aina moraalinen toimija. Ihmisen ei edes kykenisi opettelemaan tietoisesti tuntemaan ja seuraamaan tätä kirjoittamatonta moraalilakia esimerkiksi Raamattua lukemalla. Viimeisellä tuomiolla tuonpuoleisessa oli silti kyse juuri siitä, oliko ihminen onnistunut seuraamaan tätä myötäsyttyistä ja muuttumatonta moraalilakia, johon hänellä oli tiedostamattaankin alati pääsy.²²

Tucker myönsi auliisti, etteivät läheskään kaikki suinkaan kyenneet. Tästä Locken eikä kenenkään muunkaan tulisi kuitenkaan päätellä, etteivätkö arvomaailmaa koskevat moraalilait olisi yhtä reaalisia kuin luonnonfilosofian vastaavat säännönmukaisuudet.

²¹ Tucker 1778, 11. Myös Tuckerin oppi-isä piispa Butler oli korostanut tätä sisäistä moraalilakia, sen riippumattomuutta ympäristöstä ja jokaisen vastuuta sen noudattamiselle (Darwall 2011, 1002).

²² Tucker 1778, 12. Piispa Butlerin uusstoalaisesta, luonnonoikeudellisesta ja kristillisestä kaitselmuksen moraalifilosofiasta 1700-luvun moraaliskeptisismiin vastakohtana ks. Price 2019, 744, 753–761.

Now what would you think of that Philosopher, who should gravely deduce an Argument from this Circumstance, that Hunger and Thirst are not natural, or innate Appetites, but only adventitious Habits acquired by Art, and perfected by Education.²³

Ihmisen oli havaittu todistettavasti selviävän tarvittaessa pitkähköjäkin aikoja ilman vettä tai ruokaa. Mutta nämä poikkeukset eivät todistaneet sitä, etteivätkö jano tai nälkä olisivat olleet aidosti olemassa olevia luonnollisia haluja tai tarpeita. Arvomaailman puolella havaittuun moraalittomuuteen päti analogisesti sama logiikka.²⁴

Tucker nojasi näissä ajatuksissaan eksplisiittisesti tiettyihin 1700-luvun moraalifilosofoihin, kuten Locken omaan oppilaaseen Shaftesburyn kolmanteen jaarliin (1671–1713), Francis Hutchesoniin (1694–1746), Samuel Clarkeen (1675–1729) ja ennen kaikkea omaan oppi-isäänsä, piispa Joseph Butleriin (1692–1752). Kaikkia heitä yhdisti metafyyminen oletus siitä, että inhimillisen moraalin perusta oli ainakin osittain myötäsyttyistä eli vaistonvaraista, eikä tietoisesta oppimisen tulosta. Toisin sanoen he olivat jo ennen Tuckeria asettuneet tältä osin vastustamaan Locken skeptisismiä. Ihminen oli Jumalan kuvana varustettu sellaisella korkea-asteisemmalla eli sielullisella aisti- ja vaistorakenteella, että häneltä ei tarvinnut välttämättä edellyttää enää sen lisäksi kovin vahvaa rationaalisuutta. Luotu ihmissielu tunnisti jotenkin vaistomaisesti luodussa maailmassa kokonaisuutena vallitsevan moraalisesti hyvän ja oikean kosmisen järjestyksen. Sitä kohti ihminen oli tiedostamattaankin motivoitunut toiminnallaan ja valinnoillaan vahvasti suunnistautumaan. Suunnistautumisen mahdollisti kirjoittajasta riippuen joko kokonaan erillinen korkea-asteisempi moraalista, tai sitten sen kanssa osittain yhteistyössä toimiva ”arkijärki” (common sense). Niiden avulla ihminen kykeni tiedostamattaan myös erottelemaan havaitsemansa moraalisesti oikean toiminnan väärästä. Lockella inhimillinen moraalisuus ei puolestaan perustunut enää millään muotoa vaisto- tai tunneominaisuuksiin, vaan

²³ Tucker 1778, 12.

²⁴ Tucker nojautui kenties oppi-isänsä piispa Butlerin esimerkin mukaisesti päättelyssään luontoanalogioihin. Ne katsottiin 1700-luvulla riittäviksi todistuksiksi myös arvomaailmassa vallitsevien tosiasioiden suhteen. Luonnon järjestyksessä ei ollut mitään turhaa koski tämä sitten ihmismielen ulkoista tai sisäistä järjestystä. Kuten esimerkiksi Butlerin pääteoksen nimi (*Analogy of Religion, Natural and Revealed*) vuodelta 1736 kertoo, Butler käytti paljon analogioita, erityisesti luontoanalogioita, argumentoidessaan Raamatussa ilmoitetun uskon puolesta niin sanottua deismiä tai luonnollista uskontoa vastaan. (Gerrish 2011, 654.)

eräänlaiseen abstraktiin itsensä tiedostamisen voimaan, johon palaan tarkemmin myöhemmin.²⁵

Tuckerin kannalta tärkeää näiden 1700-luvun moraalifilosofien tekemisissä erotteluissa oli myös inhimillinen kyky arvioida havaitun toiminnan taustalla vaikuttavien motiivien moraalista laatua. Vain moraalisesti oikeudenmukaisista motiiveista, kuten hyvätahtoisuudesta, lähtevä toiminta oli aidosti arvokasta. Sen sijaan vääristä, kuten itserakkaudesta, lähtevistä se oli arvotonta, vaikka se olisi päältä katsottuna oikeudenmukaiselta näyttänytkin. Toisaalta myös ulospäin itserakkaalta näyttävä toiminta tai valinnat saattoivat olla kokonaisuutena arvosteltuna eli perimmäisiltä motiiveiltaan moraalisesti oikeita. Itserakkaus tai hyväntahtoisuus ei itsessään ollut ratkaisevaa muuten kuin osana toiminnan moraalisuudesta tehtävää kokonaisharkintaa ja -arviointia.²⁶

Silti lähimmäisiin kohdistuvan rakkauden luulisi olleen aina itserakkautta hyveellisempää ainakin Tuckerin oppi-isän, piispa Butlerin kristinoppiin perustuvassa moraalifilosofiassa.²⁷ Butlerilla tunteiden ja hyveiden lisäksi myös rationaalisuus tai tietoisuus oli ihmisen vapaata tahtoa ohjaavana ja velvoittavana moraaliperiaatteena myös tärkeä. Rationaalisuuden ja tietoisuuden rooli ja painoarvo inhimillisen vapaan tahdon ja itsemääräytyneen toiminnan moraalisuuden kannalta katsottuna riippui siis 1700-luvulla paljon kirjoittajasta.²⁸

Tuckerin oma lähestymistapa inhimilliseen moraalisuuteen oli vastaavasti kaksijakoinen. Kokonaisuutena ajatellen tulkintani kuitenkin on, että Tucker oli mahdollisesti Butlerilta saamistaan rationaalisista vaikutteista huolimatta inhimillisen moraalisuuden perustaa koskevassa metafysisessä kysymyksenasettelussa lopulta lähempänä myötäsyttyisyyden kuin tietoisuuden roolia korostavaa painotusta.

For my Part, I scruple not to declare, that I believe the Existence of various Passions and Instincts in human Nature, as well as Reason, whose Province it is to superintend them all,... others are implanted in us for the Purposes of

²⁵ Taylor 1996, 159–173, 251–259, 281–284; Schneewind 2011, 601–602.

²⁶ *ibid.*

²⁷ Price 2019, 760.

²⁸ Goldie 1999, xl–xli; Norton & Koehn 2011, 941–950, 954–961; Darwall 2011, 947, 993, 1000–1005, Yolton 1983, 137, 144–145.

being social and political, or moral and religious Creature, who are to occupy a certain Rank in the Scale of Beings, and to perform various Functions, Offices, and Duties towards God, their Neighbours, and themselves.²⁹

Tuckerin mielestä inhimillisen moraalisuuden ja sosiaalisuuden mahdollistivat voimakkaat affektit. Ne olivat olemassa ja aktiivisesti vaikuttamassa ihmisten välillä jo yhteisöllisen elämän primitiivisimmistä alkumuodoista lähtien. Tältä osin tulkintani Tuckerista eroaa Pocockin esittämästä. Hän näki Tuckerin ajatelleen tässäkin suhteessa modernimmin eli enemmän 1700-luvun loppupuolen skottivalistuksen vaiheteorioiden valossa. Niiden mukaan kyseiset moraalisuuden mahdollistamat affektit saattoivat ylipäättään ilmaantua vasta yhteisöllisen elämän ja sitä kautta vuorovaikutussuhteiden kehittyttyä ensin selvästi monimutkaisimmiksi luonteeltaan enemmän kaupallisessa yhteiskunnassa.³⁰ Oman tulkintani mukaan Tucker painotti kielelliseen kommunikaatiokykyyn perustuvaa yhteisöllisyyttä jo kehitysasteeltaan vaatimattomimmissa ihmisyhteisöissä.

2.2. Monismi

Toinen moraalisuuden kannalta vakava uhka Locken metafysiikassa oli Tuckerin mielestä siinä esitetty vihjailu maailmassa vallitsevan monismin mahdollisuudesta. Teema liittyy läheisesti myötäsyttyisen moraalisuuden ongelmaan. Kyse oli siitä periaatteellisesta mahdollisuudesta, että koko maailma ja siten myös ihminen koostuisi vain yhdestä substanssista eli tässä tapauksessa materiasta. Kaikki ihmiselle tyypillinen kompleksisempi mentaalinen ja itseohjautuva toiminta, kuten ajattelu ja tietoisuus, voisi olla selitettävissä pelkän itsessään passiivisen materian osien vuorovaikutuksella keskenään. Silloin henkeä tai sielun järjellistä osaa ei enää välttämättä tarvittaisi myöskään moraalisuuden selittämiseen.³¹ Kirkon moraaliopin kannalta tämäkin olisi kohtalokasta.

Tuckerin näkökulmasta huolestuttavalla tavalla myös Britanniassa oli luonnonfilosofian puolella 1700-luvun kuluessa alkanut esiintyä spekulointia siitä, voisiko esimerkiksi kaukana toisistaan sijaitsevien kappaleiden välillä vaikuttava vetovoima sittenkin olla

²⁹ Tucker 1778, 13.

³⁰ Vrt. Pocock 1985b, 120.

³¹ Yolton 1983, 43–45, 133–135, 139.

materian alkuperäinen eikä kaikkivaltiaan Jumalan sille asettama ominaisuus. Kenties myös ihmisen kyky moraalisuuteen voisi paljastua vain poikkeuksellisen korkea-asteiseen muotoon järjestäytyneen materian, eli aivojen, ominaisuudeksi. Locke oli siten Tuckerin mukaan liiaksi pyrkinyt kaventamaan ihmisen ja eläimen välistä laadullista eroa luotujen ketjussa (chain of being). Itsessään passiivisen mutta vuorovaikutuksessa silti muodoltaan alati muuttuvan materian saadessa yhä korkea-asteisempia ominaisuuksia jäisi ihmisen moraalisuuden myötäsyntyisyydelle liian epävarma perusta. Moraalisuutta oli tähän saakka selkeästi pidetty osana ihmisen sielullista eli aktiivista mutta muuttumatonta perusrakennetta. Pelkästä materiasta koostuvassa maailmassa myös inhimilliseen toimintaan tai sen motiiveihin kytkeytyvä itserakkaus olisi paljon uskottavammin perusteltavissa kuin hyväntahtoisuus tai lähimmäisenrakkaus.³²

1700-luvun loppupuolen lockelaisten, eli esimerkiksi kalvinistisista perheistä tulleiden Joseph Priestleyn tai Richard Pricen, kohdalla epäluuloinen Tucker on saattanut epäillä liiallista vapaamielisyyttä myös näissä suhteissa. Britanniassa ainakin Priestley oli valmis liittämään materiaan aktiivisia ominaisuuksia tai voimia, jotka tekivät siitä yhtä spontaanin kuin hengestäkin. Silti hänkään ei ollut vielä valmis luopumaan siitä metafysisestä oletuksesta, että viime kädessä Jumala vaikutti aina ja kaikkialla luomassaan maailmassa. Samoin Price oli tässä suhteessa edelleen vahvasti niin sanotusti enkelten puolella eli mekanistisempaa ihmiskuvaa vastaan. Hänen mukaansa myös sielullisten eli aineettomien ominaisuuksien tuli kuitenkin fyysisesti sijaita jossain kohtaa ihmiskehoa.³³

Tällaiset määrittely-yritykset olivat Tuckerin mielestä osa juuri Locken aikanaan alkuun panemaa tarpeetonta ja vaarallista metafysisistä spekulointia. Lockeja erilaiset ateistit ja vapaa-ajattelijat Britanniassa pitivät Tuckerin mukaan edelleen sankarina ja oppisänään.³⁴

CERTAINLY when Mr. Locke asserted, or rather wished to assert, by strongly insinuating, that Matter, *mere Matter*, under certain Modifications, was capable of thinking, he had neither History,—nor Experience,—nor Analogy on his Side. Why therefore was such a dangerous Supposition, which could do no Good,

³² Yolton 1983, 27, 32, 38. Newton itse oli vielä ollut valmis tunnustamaan Jumalan kaiken maailmassa havaitun liikkeen takana vaikuttavaksi perimmäiseksi syyksi.

³³ Garrett 2011, 166; Yolton 1983, 23, 27, 32, 43–45, 128–129, 133–135, 139, 201.

³⁴ Tucker 1999 [1783], 329.

but might do much Evil, ever made? And what Grounds had he for making it? In fact,...we find a total Difference between the Operations of Recollection, Reflection, Comparison, Judgment, and Resolution; and the Friction of Wheels,—the Motion of Levers and Pullies,—the Compression or Dilation of Fluids,—and the ascending or descending of Solids.³⁵

Juuri Locke oli Tuckerin mukaan antanut mahdollisuuden sellaiseen päätelmään, jonka mukaan ei olisi periaatteessa mahdotonta, että ajattelukyky ja sitä kautta kyky tietoiseen ja itsemääräytyneeseen toimintaan olisivat pelkän itsessään passiivisen materian, eivätkä aineettoman hengen aktiivisten voimien ominaisuuksia. Toisaalta Locken mukaan juuri nämä, nyt mahdollisesti enää vain määrällisesti eivätkä laadullisesti korkea-asteisemmat inhimilliset kyvykkyydet, ehdollistivat inhimillistä moraalisuutta. Descartesin dualismia sinänsä Locke ei metafysiikassaan ollut hylännyt. Hän ei ollut hylännyt myöskään Jumalan ilmoittaman ja Raamatusta löytyvän moraalilain olemassaoloa, eikä siten myöskään pelastuksen mahdollisuutta sen alaisuudessa eläville. Tästä huolimatta saatettiin Tuckerin mukaan olla inhimillisen moraalisuuden suhteen jo liian kaltevilla eli rationaalisuutta edellyttävällä pinnalla. Yleisesti 1700-luvun Britanniassa monismia pidettiin eräänlaisena deistien salaliittona. Sen nähtiin olevan suunnattu anglikaanista kirkkoa, sen yhteiskunnallista ja hallinnollista erityisasemaa, sekä Raamatusta ilmoitettua oikeaa kristinuskkoa vastaan.³⁶

Tämän tyyppinen spekulointi oli Tuckerin mielestä 1700-luvun loppupuolen Britannian yhteiskuntarauhan kannalta vaarallista. Mahdollisesti sellainen muistutti häntä 1600-luvun tunnustuksellisiin kiistoihin liittyvistä, lopulta hyvin väkivaltaisiksi kääntyneistä ja laajalle levinneistä ongelmista. Nekin olivat alkaneet ensin vain oppineiden ihmisten mielissä. Sitten erilaisten anglikaanisen kirkon tunnustusta ja sen papiston yhteiskunnallista asemaa koskevat spekulatiot alkoivat myös paperille kirjoitettuinä levitä tavallisen kansan keskuuteen.³⁷ Itse Tucker ei halunnut olla sellaisessa mukana. Hän jätti tarkemmin määrittämättä sen metafysisen rakenteen, jolle inhimillisen myötäsyntyinen moraalisuus perustui. Selvää oli vain se, että se kuului sielun eikä materian ominaisuuksiin.

³⁵ Tucker 1778. 9. Kursivointi Tuckerin.

³⁶ Yolton 1983, 27, 32, 36, 38, 197, 202–204; Garret 2011, 162–164; Schneewind 2011, 165.

³⁷ Ks. Pocock 1985c, 1989.

Tucker halusi näin ylläpitää Lockeä tiukemmin paitsi dualismia myös Jumalan alun perin asettamaa, pysyvää ja hierarkkista olioiden välistä kosmista järjestystä. Tucker haki omassa todistelussaan tässä kohtaa analogiaa paitsi luonnosta myös ihmisen valmistamista eräänlaisista mekaanisista nukeista (automata³⁸). Vaikka keinotekoiset nuket näyttivät itseohjautuvilta, ne eivät tiedostaneet itse liikkuvansa. Tämä seurasi siitä, että koostuessaan vain materiasta niiltä puuttui samalla pakosti myös kyky sellaisiin korkea-asteisempiin mentaalisiin operaatioihin, joita tietoisuus myös Tuckerin mielestä edellytti. Ihminen pysyi Tuckerin ajattelussa ainakin Lockeen verrattuna näin tiukemmin omalla paikallaan luotujen ketjussa, eli selkeästi muiden elollisten ja etenkin elottomien olentojen yläpuolella.³⁹ Locken tieto-oppia oli 1700-luvun kuluessa syytetty siitä, että se antoi spekulanteille mahdollisuuden kaventaa ihmisen ja eläimen välistä välimatkaa. Locken empiristisen tieto-opin mukaan myös korkea-asteisempi tieto- ja ymmärryskyky perustui kokonaan aistitoimintaan, joka oli materian ominaisuus. Eroa ihmisen ja eläimen välillä olisi vain niiden määrällisessä kehittyneisyydessä, mitään laadullisesti korkeampia kykyjä ihmiseltä ei välttämättä tarvinnut edellyttää.⁴⁰

Tucker oli myös valmis kaventamaan villieläimen ja ihmisen välistä kuilua, mutta täysin päinvastaisesta eli immateriaalisesta suunnasta. Molemmat olivat Tuckerin mukaan sielullisia olentoja ja erosivat siten edukseen niin elottomasta luonnosta kuin keinotekoisista koneista. Aivan kokonaan hän ei kuitenkaan ihmissielun laadullista rinnastamista villieläimeen hyväksynyt.

FOR my Part, I scruple not to declare my firm Belief, that Brutes have *immaterial Souls*: That is, that, as far as they have a Freedom of Choice, and are endowed with the Power of Self-Determination, so far as they have some Principle within them distinct from mere Matter, and capable of surviving their dead Carcasses.⁴¹

³⁸ Automata oli nimitys laitteelle, jonka liikkeelle laittava ja sitä tietyn ajan käynnissä pitävä periaate oli materiaallinen (esim. jousi aikakaudelle tyyppillisessä kellometäforassa). Ihmisellä tai eläimellä tuon periaatteen oli oltava immateriaalinen, muuten ne saattaisivat alkaa muistuttamaan liiaksi koneita (Yolton 1983, 195.) Nämä Tuckerin itse omin silmin näkemät 1700-luvun lopun mekaaniset nuket kykenivät jo varsin monimutkaisiin liikesarjoihin, kuten tanssimaan tai soittamaan jotain instrumenttia (Tucker 1778, 9).

³⁹ Tucker 1778, 10.

⁴⁰ Garret 2011, 162–164. Myös Locke oli pohtinut paljon villieläinten kykyjä. Hän piti niitä koneenkaltaisina, järkeä tai tietoisuutta vailla olevina, mutta työntekoon kykenevinä (Laslett 1991, 95–96).

⁴¹ Tucker 1778, 10–11. Kursivointi Tuckerin.

Doth it follow from hence, that *their* Souls and *our* Souls are exactly on a Par?
And that what happen to the one either in this Life, or in a Future, must also
happen to the other? Surely no.⁴²

Tämän tarkemmin Tucker ei halunnut villieläinten sielullisia eli aktiivisia voimia määritellä. Se olisi ollut hänen mielestään jälleen aivan turhaa ja myös vaarallista spekulointia. Tucker ei halunnut ottanut kantaa myöskään siihen, missä eläimen kehon kohdassa nuo sielulliset voimat sijaitsivat. Varma hän oli vain siitä, että eläinten sielut eivät olleet kuolemattomia toisin kuin ihmisten. Kuitenkin villieläinten kyky lähteä spontaanisti liikkeelle ja sopeuttaa siten aktiivisesti itseään ympäristön muutoksiin viittasi Tuckerin mielestä varmasti siihen, että myös niiden olemassaolon tapaa täytyi ehdollistaa jokin immateriaalinen periaate. Monessa muussakin suhteessa villieläinten ominaisuudet muistuttivat hyvin pitkälle ihmisen vastaavia. Niiden täytyi silloin olla myös seurausta laadullisesti samanlaisesta vaikuttavasta periaatteesta. Tämänkin kysymyksen yhteydessä Tucker valitsi eksplisiittisesti puolensa 1700-luvun moraalifilosofien joukosta. Hän kehotti lukijaa kääntymään dualismiin liittyvissä kysymyksissä mieluummin Samuel Clarkin kuin vapaa-ajattelijana tunnetun Anthony Collinsin (1676–1729) puoleen. Edelleen Tucker suositteli välttämään Locken, David Hartleyn (1705–1757), Priestleyn tai 1700-luvun ranskalaisten ateistien samaa aihetta koskevia kirjoituksia.⁴³

2.3. Abstrakti persoona, tietoisuuden voima ja yhtenäinen identiteetti

Ihmisen itsemääräytyvän eli tietoisien tai rationaalisen toiminnan ja sen motiivien laadun roolia suhteessa hänen moraalisuuteensa on sivuttu jo moneen otteeseen aiemmissa alaluvuissa. Tämä sangen vaikea metafysiinen kysymys vaikutti olevan keskeinen Tuckerin Locken moraalifilosofista ajattelua kohtaan 1700-luvun loppupuolella suuntaamassa kritiikissä. Yritän käsitellä sitä vielä hieman erikseen. Nähdäkseni Tuckerin tavoite oli ylipäätään pienentää Locken niin metafysiikassaan kuin moraalifilosofiassaan

⁴² Tucker 1778, 10. Kursivointi Tuckerin.

⁴³ Tucker 1778, 9–11. Kyse ei olisi tällöin vain siitä, että kaikkivaltias Jumala olisi päättänyt sattumanvaraisesti jälkepäin varustaa alun perin luomistyönsä seurauksena pelkästä materiaasta koostuvat villieläimet henkisillä ominaisuuksilla. Silloin erilaiselle skeptisyydelle myös inhimillisen moraalin suhteen olisi jäänyt taas liikaa tilaa. Kysymys eläinten sielullisuudesta oli yleinen keskustelunaihe 1700-luvulla. Tähän liittyen Clarkin ja Collinsin välinen tietoisuutta koskenut pitkä väittely käytiin 1700-luvun alkupuolella. Collins näki tietoisuuden voivan olla järjestäytyneen materian ominaisuus. Keskustelu liittyi ennen kaikkea siihen, voiko kokonaisuudelle ilmaantua ominaisuuksia, joita sen muodostavilla osilla ei ollut. David Hartley edusti Priestleyn tavoin materialismia 1700-luvun Britanniassa, vaikka yhtä pitkälle kuin ranskalaiset he eivät olleetkaan valmiita menemään. (Yolton 1983, 30–31.)

tietoiselle tai itsemääräytyvälle rationaaliselle toiminnalle antamaa painoarvoa. Tämä oli tullut yhä tarpeellisemmaksi myös siksi, että luonteeltaan abstraktilla tietoisuuden kyvyllä tai voimalla nähtiin 1700-luvun loppupuolella olevan periaatteellisia seurauksia myös poliittista filosofiaa ajatellen. Sen pohjalta käsiteltiin uudella ja Tuckerin kannalta huolestuttavalla tavalla myös kysymystä hallinnon olemassaolon oikeutuksesta ylipäätään tai sen suhdetta kohteidensa oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

Sekä Price että Priestley olivat molemmat 1700-luvun loppupuolella väittäneet, että jokaisen itsestään tietoisesta yksilön tuli aina voida osallistua joko suoraan tai vähintäänkin epäsuorasti eli virtuaalisesti yhteisönsä hallintoon ja sen päätöksentekoon. Muuten julkiset kansalaishyveet eivät pääsisi kehittymään, eikä yksilö pystyisi ylläpitämään persoonansa moraalista yhtenäisyyttä. Hän ei silloin voisi elää moraalisessa mielessä aidosti hyvää ja vapaata elämää. Näitä kansalaisyhteisöjä ihminen ei myöskään saanut ikään kuin lahjana jälkeensä joko omalta hallinnoltaan tai edes Jumalalta. Ne kuuluivat hänelle automaattisesti hänen luovuttamattomina ja luonnollisina vapauksinaan. Vallanpitäjien mielivallasta, propagandasta tai tradition painolastista riippumaton, moraalisesti yhtenäinen ja itsemääräytyvä persoona alettiin vähitellen nähdä välttämättömänä edellytyksenä myös poliittiselle toimijuudelle. Persoonan tuli saada vapaasti ja itsenäisesti muodostaa oman vapaan tahtonsa mukainen kanta asiaan kuin asiaan ajatellen myös sen moraalista hyväksyttävyyttä. Vapaus käyttää itsenäisesti omaa järkeä oli siten samalla välttämätön ehto myös ihmisen vähittäiselle kehitykselle itsenäiseksi moraalisesti toimijaksi. Siten hänestä tuli myös oikeudellisessa mielessä omista teoistaan vastuullinen kansalainen. Moraalisuus tai Jumalan tahdon seuraaminen ei näin ollen voinut ainakaan pelkästään riippua joistakin myötäsyttyisistä moraalivaistoista tai -tunteista, joilla Jumala nyt oli vain sattunut oman kuvansa varustamaan. Se riippuisi paljon enemmän omasta itsestään tietoisesta ja muista riippumattoman abstraktin persoonan vapaasta mutta järjen ohjaamasta tahdosta, niin kuin myös Locke oli ajatellut.⁴⁴

Locke oli metafysiikassaan kiinnittänyt myös persoonan identiteetin ja sen yhtenäisyyden juuri hänen erityiseen kykyynsä tiedostaa itsensä. Tietoisuus itsestä oli Lockelle kuitenkin jonkinlainen ihmistä muista luoduista erottava abstrakti voima kuin kummankaan substanssin ominaisuus. Locke ei ollut suoraan väittänyt, että korkeampi ajattelu- ja

⁴⁴ Hampsher-Monk 2008, 664–673.

reflektiokyky ja sitä kautta tietoisuus olisivat pelkän materian ominaisuus. Mutta toisaalta hän ei ollut Tuckerin näkökulmasta katsottuna sulkenut tätä periaatteellista mahdollisuutta tarpeeksi tiukasti pois. Tämä puolestaan mahdollisti inhimillisen moraalisuuden näkökulmasta riskialttiin periaatteellisen epäilyn ihmisen väitetystä erityislaatuisuudesta luotujen joukossa. Se taas oli edelleen myös anglikaanisen kirkon moraaliopin kulmakivi. Jos yksilön identiteetti perustuisi tietoisuudelle ja se vuorostaan materialle, identiteetti olisi tämän seurauksena jatkuvassa muutoksen tilassa. Locken mukaan juuri tämän abstraktin tiedostamisen voiman avulla persoona liitti itseensä kaikki sekä menneisyydessä että tulevaisuudessa tekemät alati vaihtuvat yksittäiset teot, valinnat ja ajatukset. Pysyvää ja muuttumatonta olisi enää vain tämä abstrakti tiedostamisen voima. Se myös piti samalla kurissa persoonan vapaan tahdon mukaisesti yhtä nopeasti vaihtuvat itsekkäät mielihalut. Persoonan identiteetti saattoi siis olla sisällöltään jatkuvassa liikkeessä. Vaikka Locke itse ei aikanaan tämänkään kysymyksen kohdalla ottanut siihen selkeää lopullista kantaa, oli ovi skeptisismille kuitenkin jäänyt hänen jäljiltään raolleen.⁴⁵

Tuckerin esiin nostama ihmisen moraalisuuden mahdollisuutta koskeva ongelma Locken metafysiikassa koski juuri yksilön identiteetin tunnistettavuutta yli ajan aina tuonpuoleiseen asti. Sydämeen kirjoitetun moraalilain seuraamisen velvoittavuuden kannalta oli tärkeää, että jokainen ihminen oli identiteetiltään tunnistettavissa myös kuoleman jälkeen. Vain silloin viimeisellä tuomiolla odottavat palkinnot ja rangaistukset olisivat kohdistettavissa oikein. Erityisesti piispa Butler oli Locken kohdalla kiinnittänyt huomiota tähän identiteettikysymykseen. Hänen mukaansa Locken päättely oli kulkenut virheellisellä tavalla kehässä.

Self-Consciousness is undoubtedly a good *Evidence* of Personal Identity; but it cannot possibly be the *Cause* of it. For I must *exist*, before I can be *conscious* of my Existence. Therefore Self-Consciousness is truly an *Effect*, and not the *Cause*, of Personal Identity: And whatever that Cause is, it must be *prior* to Self-Consciousness.⁴⁶

⁴⁵ Thiel 2011, 288–289, 297–298. Laslettin (1991, 89) mukaan Locke jätti monien kysymysten suhteen johtopäätösten viemisen loppuun saakka tarkoituksella tekemättä. Se osaltaan mahdollisti hänen yhtäläisen hyödyntämisensä monien vastakkaisten argumenttien kohdalla.

⁴⁶ Tucker 1778, 15. Kursivointi Tuckerin.

Kyseessä oli siis eräänlaisen muna vai kana -ongelma. Tuckerin mukaan niin kehollisessa kuin sielullisessakin mielessä pysyvän identiteetin tuli olla olemassa ensin. Yksilö saattoi sitten tulla tuosta omasta pysyvästä identiteetistään elämän varrella vähitellen enemmän tai vähemmän tietoiseksi. Tuckerin mukaan identiteetin oli pakko olla luonteeltaan aina muuttumatonta ja kuolematonta. Se kuului ominaisuutena siis hengelle eikä materiaalille. Samoin oli Tuckerin mukaan myös Samuel Clarke vuosisadan alkupuolen metafysisissä kiistoissa olettanut.

For according to Mr. Locke's Notion of grounding it on Self-Consciousness, if a Man's Stock of Ideas should vary either by Augmentation, or Diminution, or probably by both, in a Course of Years, then his Identity...must vary likewise in the same Proportion: And therefore, if he should change his whole Number of Ideas, and acquire an entire new Set, he would then be no longer the same Self...with his former Self, but entirely, as a different a Person, as Son is from a Father. Thus, therefore, according to this Doctrine, Self-Consciousness, which never continues at one Stay, but is a Being *varium et mutabile semper*, necessarily renders personal Identity, as mutable, fleeting, and inconstant as itself.⁴⁷

Tulkintani mukaan Tucker yritti, jos ei kokonaan kumota, niin ainakin jättää mahdollisimman paljon vaille arvoa ja huomiota tätä Locken metafysiikassaan enemmän abstraktille tietoisuuden voimalle kuin keholliselle tai sielulliselle identiteetille antamaa painoarvoa. Tuckerin oman ajan Lockeä oppi-isänään pitäneet tasavaltalaiset liberaalit kuten Richard Price ja Joseph Priestley vetosivat oppi-isänsä mukaisesti juuri tietoisuuteen tai järkeen, kun he alkoivat korostaa kaikille hallinnon kohteille kuuluvia erilaisia luovuttamattomia oikeuksia myös brittiläisessä hallintojärjestelmässä. Heihin Tucker alla olevassa lainauksessa moderneina filosofiina viittaa.

For after all, and make what Comments you please on the Subject, the whole may be thus summed up, as far as Reason, Religion, and common Sense are concerned:—The Embrio in the Womb,—the Infant in the Cradle,—the Boy at School,—the Adult of mature Age,—and the poor, decrepid old Man, is still the

⁴⁷ Tucker 1778, 14–15. Kursivointi Tuckerin.

same *individual* Man, respecting his Body, as well as his Soul. For he is no Changeling in either Respect; though thousands and tens of thousands of Changes have intervened during this long Period. Therefore whatever constitutes bodily Identity in this Life...the same may constitute it hereafter: So that the future celestial Bodies may have the Identity of the present terrestrial ones, for any Thing which our modern Philosophers, and the Disputers of this World have said, or can say to the contrary.⁴⁸

Paitsi että Locken ja lockelaisten harrastaman filosofisen hiustenhalkomisen vakavasti ottaminen oli Tuckerin mielestä turhaa, se johtaisi myös sekä hyvin absurdeihin että vaarallisiin seurauksiin käytännössä. Esimerkiksi rikollista ei olisi oikeudenmukaista tuomita enää kovinkaan kauaa itse teon jälkeen, sillä hän olisi kehollisen tai sielullisen koostumuksensa osalta eli identiteetiltään jo aivan eri ihminen. Myöskään pitkän ajan jälkeen toisensa tapaavat lähisukulaiset eivät voisi enää tarkkaan ottaen olla täysin varmoja siitä, että he todella ovat edelleen samoja henkilöitä kuin joskus kauan sitten.⁴⁹

Once more; Mr. Locke's Notions concerning the Sameness of the Body, as well as the Identity of Person, would, if pursued into all their Consequences, involve Mankind in strange Dilemmas, and create innumerable Difficulties both in public, and private Life, sometimes very ridiculous, and at other Times very dangerous.⁵⁰

Itse Tucker ei taaskaan halunnut lähteä määrittelemään identiteettiä edes filosofisessa mielessä sen tarkemmin, eikä hänen mukaansa muidenkaan kannattaisi.

IN short, dispute and wrangel as long as you please, there is such a Thing as bodily Identity, as well as personal Identity. This is a Fact, which all must, and do acknowledge in every Affair of common Life: And no Words, or Definitions can make it clearer. But what Identity is, or wherein it consists,—in what Stamina, what Particles of Matter, or Principles of Individuation, is a Difficulty, which no one yet, that I have ever heard of, hath been able to explain. Mr.

⁴⁸ Tucker 1778, 18. Kursivointi Tuckerin.

⁴⁹ Tucker 1778, 16–17.

⁵⁰ Tucker 1778, 16.

Locke...shewed great Ingenuity in puzzling a Cause, which had better never been touched, unless he had been able to have cleared as well as to have perplexed.⁵¹

Tiivistetysti voi todeta, että Tuckerin mielestä John Locken metafyyssistä tai moraalifilosofista ajattelua ei tulisi ainakaan enää 1700-luvun loppupuolella pitää millään lailla erehtymättömänä. Tämä koski erityisesti metafyyssistä kysymystä myötäsntyisen moraalisuuden ja identiteetin mahdollisuudesta verrattuna jonkin abstraktin tietoisuuden voiman yhtenäistämän persoonan moraalisuuteen, joka puolestaan edellytti kannattajaltaan miltei monismia. Näitä teemoja Locken ajattelusta Tucker itse olisi vielä 1700-luvun loppupuolen lukijoilleen nostaa enemmän esiin, mutta ystäviensä neuvosta pidättäytyi siitä. Joko he eivät nähneet Tuckerin Locke-kritiikkiä lainkaan tarpeelliseksi, tai sitten he pelkäsivät Locke-kritiikin vievän lukijan huomiota pois Tuckerin oman ajan lockelaisten tästä vetämisestä vaarallisista johtopäätöksistä.⁵²

⁵¹ Tucker 1778, 17–18.

⁵² Tucker 1999 (1781), 15–16.

3. Tucker ja 1700-luvun loppupuolen lockelaisten villin vapauden systeemi

Tucker oli vakuuttunut siitä, että Locken skeptisyys ihmisen myötäsyntyisen moraalisuuden suhteen ja ylioptimistisuus jonkin abstraktin tietoisuuden voiman mahdollistaman moraalisen toimijuuden suhteen johtuivat ennen kaikkea ilmeisistä virheistä päättelyssä. Voisiko niitä vastaavasti löytyä myös Locken poliittisesta tai perustuslaillisesta ajattelusta, varsinkin Tuckerin erityisesti vierastamasta yhteiskuntasopimusteoriasta? Tucker mahdollisesti ajatteli, että sellaisia esiin nostamalla hän voisi heikentää omasta mielestään selvästi liian suureksi ja siten vaaralliseksi kasvanutta Locken mainetta poliittisena ajattelijana etenkin Britanniaa 1700-luvun loppupuolella kohdanneissa perustuslaillisissa haasteissa.⁵³

Tämän luvun tavoitteena on osoittaa, että edellä kuvattu Tuckerin Locken metafysiikkaa ja moraalifilosofiaa kohtaan osoittaman kritiikin huomioon ottaminen voi auttaa paremmin ymmärtämään sekä Tuckerin ja Locken 1700-luvun loppupuolen tasavaltalaisten seuraajien vastakkainasettelua, että myös tähän saakka tutkimuskirjallisuuden perusteella paremmin talousajattelustaan tunnetun Tuckerin poliittista puolta. Nostan tässä luvussa esille Tuckerin vuonna 1781 julkaisemasta laajasta ja monipolvisesta teoksesta esiin erityisesti niitä teemoja, joihin voisin tuoda lisäarvoa edellisessä luvussa käsitellystä Tuckerin Locke-kritiikin avaamasta näkökulmasta.⁵⁴

3.1. Ihmisyhteisön ja sen hallintoinstituution legitiimiyden todellinen perusta

Tuckerille ei itse asiassa tehnyt vaikeutta yhtyä siihen 1700-luvun loppupuolen lockelaisten perusväitteeseen, jonka mukaan sekä useimmat silloiset että jo historiaan painuneet hallintoinstituutiot, tasavaltoja kenties lukuun ottamatta, perustuivat alun perin suurelle moraalittomuudelle. Hallitsijat olivat anastaneet ihmisille alun perin kuuluneet luovuttamattomat oikeudet joko väkivallalla tai sen uhalla (usurpation).

⁵³ Locken ajattelun 1700-luvulla osakseen saama vastaanotto on edelleen avoin tutkimuskysymys, ks. Goldie 2017.

⁵⁴ Laslett (1991, 83–86) on muistuttanut, että Locken poliittisia teoksia ei tulisi pitää hänen tietoteoriaansa laajennuksina tai täydennyksinä. Locke ei pyrkinyt rakentamaan mitään yhtenäistä filosofista maailmankuvaa. Goldien (2017) mukaan 1700-luvun kirjoittajien lähestymistapa Lockeeseen oli ylipäättään hyvin valikoiva ja eklektinen. Urquhart (1996, 32) näki myös Tuckerin olleen osaltaan rakentamassa sittemmin 1800-luvun poliittiselle liberalismille välittynyttä myyttiä Locken yhteiskuntasopimusajattelusta. 1800-luvun kuva Lockesta perustui monille hänen ajatteluaan 1700-luvulla tavalla tai toisella hyödyntämään pyrkineiden ajattelijoiden väärinymmärryksille (vrt. Laslett 1991, 120).

Hän oli yhtä mieltä myös siitä, että monet silloiset pystyssä olevat hallinnot käyttivät edelleen valtaansa moraalisisessa mielessä vääristä motiiveista lähtien. Hallitsijat tavoittelivat usein vain omaa etuaan, eli olivat korruptoituneita. Ilmeisesti ainakin korruptoituneen mielivallan harjoittamisen seurauksena pääsy Tuckerin korostamaan, sydämessä sijaitsevaan moraalistandardiin sulkeutui.

The best of human Institutions cannot be supposed to be so absolutely perfect, as to want no Correction or Amendment. Nay, Time, and an Alteration of Circumstances will introduce some Disorders into the best, and point out Defects, which could not be foreseen at first.⁵⁵

...at the Beginning, before the Human Heart was corrupted by the Tyranny of Princes, or the Madness and Giddiness of the People, by the Ambition of the Great, or the Crafts and Wiles of Scheming Politicians.⁵⁶

Tuckerin mielestä tästä kiistämättömästä historiallisesta tosiasiaista ei kuitenkaan voinut tehdä mitään sellaisia lockelaisten periaatteellisia johtopäätöksiä, jotka koskivat jokaisen ihmisyhteisön hallintoinstituution myötäsyntyisyyttä tai sen alkuperäistä moraalisuutta. Lockelaiset olivat väittäneet, että hallintoinstituutio itsessään ei olisikaan ihmisyhteisöjen alkuperäinen ominaisuus. Tavalla tai toisella hallintovalta perustui siten aina alun perin yhteisölle kuuluvan suvereenin vallan anastukseen. Tämä lockelaisten perusväite oli Tuckerin mukaan seurausta virheellisestä päättelystä, jossa olemassa olevista tosiasioista tehdään moraalisia johtopäätöksiä siitä, miten asioiden pitäisi olla.

...But to argue from the present State of Things, occasioned either by Mal-Administration of Governors on one Side, or by the false Pretensions of Demagogues on the other...to argue, I say, from these Corruptions and Adulterations to the Origin of Civil Government in its pure and uncorrupted State, would be preposterous.⁵⁷

⁵⁵ Tucker 1999 [1781], 138.

⁵⁶ Tucker 1999 [1781], 85.

⁵⁷ Tucker 1999 [1781], 85. Tuckerille vastannut lockelainen Toews yritti korjata häntä tässä kohtaa. Locke tai lockelaiset eivät olleet todellisuudessa sanoneet vähänkään suuremman ihmisyhteisön pärjäävän käytännössä ilman

What then becomes of this boasted Demonstration, this unanswerable Argument, whereby every Lockians have undertaken to prove, That all the Governments and Legislators upon Earth are so many Robberies and Usurpations (yea too, and all their Subjects *Slaves*) such only excepted, if any such there be, as are administered according to the Lockian System?⁵⁸

Tucker lähestyi ongelmaa kuitenkin lockelaisiin verrattuna dualistisemmin. Eri hallinnot saivat kyllä aikojen saatossa kulloistenkin hallitsijoiden ominaisuuksia vastaavasti erilaisia korruptoituneita tai muuten moraalisesti vääriä ilmenemismuotoja. Mutta itse metafysisen idean tai periaatteen tasolla myötäsyttyisellä hallintoinstituutiolla oli Tuckerin mukaan ikään kuin lähtemättömästi moraalisesti puhdas identiteetti, joka oli myös yli ajan muuttumaton ja pysyvä. Arvomaailmassa vallitseva muuttumattoman järjestys oli aina hallinnon kohteiden myötäsyttyisen moraalisuuden vuoksi tunnistettavissa riippumatta siitä, kuinka pahasti korruptoituneen muodon se milloinkin oli sattunut saamaan. Yhtä vahvasti kuin ihmisen myös hänen hallintoinstituutionsa kyky moraalisuuteen perustui Tuckerilla vahvasti myötäsyttyisyyteen eli siihen, että molemmat olivat alun perin Jumalan asettamia. Hallintoinstituution olemassaoloa ei saanut tämänkään takia Tuckerin mielestä missään olosuhteissa kiistää. Ei vaikei sen kulloinkin saamaa muotoa käytännössä enää yhdistäisi sen yhteiseen hyvään tähtäävään alkuperään oikein mikään yhteinen ominaisuus. Voisi sanoa, että hallintoinstituution identiteetin ollessa sielullisessa mielessä pysyvä, ei sen kulloinkin materialisoituneesta muodosta edes voinut irtautua vapaasti oman tahtonsa mukaan, vaikka lockelaiset niin väittivät.

That Government was ordained for the Good of the People; and that this is the great Object which ought always to be attended to in every political Institution, are Points, which I shall take for granted.⁵⁹

What Methods should be taken to cure those Evils, or redress those Abuses, which either were not, or could not be prevented at the first, so that

hallintoa, vaikei perisyntisillä ihmisillä mitään luontaista taipumusta sen alle asettumiseen aidosti ollutkaan olemassa. (Toews 1999 [1782], 223–225, 230.)

⁵⁸ Tucker 1999 [1781], 129. Kursivointi Tuckerin.

⁵⁹ Tucker 1999 [1781], 137.

Government in general may be restored to its original Ends and Uses, the Good of the Governed?⁶⁰

Lainauksista on ymmärtääkseni nähtävissä Tuckerin horjumaton käsitys siihen, että mahdollisesti korruptoituneeseenkin muotoon päätyneen hallintoinstituution oli aina mahdollista suunnata moraalisesti uudelleen ja siten vähitellen palauttaa alkuperäisempään järjestykseen. Tämän tulkintani mukaan mahdollisti Tuckerin kohdalla juuri hallinnon kohteiden myötäsyntyinen moraalinen rakenne. Sen avulla korruptoituneen hallinnon kohteet kykenivät vaistomaisesti paitsi tunnistamaan myös suuntautumaan maailmassa alun perin vallinneen moraalisen järjestyksen mukaisesti. Mutta mitenkään tietoisesti tätä ei olisi helppo tehdä toisin kuin lockelaiset olettivat, mutta juuri sitä Tucker ei tulkintani mukaan hallinnon kohteilta edellyttänytkään. Hallinnon kohteiden epäonnistuminen tässä tehtävässä saattoi johtua puolestaan siitä, että myös heidän sydämensä olivat jo ehtineet korruptoitua eikä niiden sisällään pitämään muuttumattomaan moraalistandardiin ollut enää kellään pääsyä. Hallinnon kohteilla ei siinäkin tilanteessa voinut olla jäljellä myöskään mitään abstraktia oikeutta kyseenalaistaa olemassa olevaa hallintoa. Se olisi ollut yhtä paljon moraalisesti väärin kuin myös epäviisasta.

Therefore, in the first Place, we must distinguish between *Power* and *Right*...The People in the collective, as well as every Individual in his private Capacity, may have the *Power* of doing many things, which ought not to be done. *Power* therefore doth not in all Cases confer *Right*.... because Mankind have no *Right* to say, we will no Government at all.⁶¹

Lockelaisten 1700-luvun loppupuolen Britanniassa esittämän kritiikin takia Tucker asetti omaksi tehtäväkseen osoittaa, ettei hallinnon periaatteellinen olemassaolo eikä myöskään sen hallintovallan alla eläminen olleet sellainen inhimillisen vapauden kannalta vaarallinen mutta välttämätön paha, jollaiseksi lockelaiset sitä väittivät. Hallintovallan kohteena oleminen ei olisi vain jotain sellaista, johon olisi vain rationaalista suostua sen vuoksi, että luonnontilassa elämisestä saatujen kokemuksen myötä oli tultu paremmin tietoisiksi sen epäoikeudenmukaisuudesta tai turvattomuudesta. Luonnontila oli Tuckerille vain teoreettinen termi, sitä eikä sen myötä luonnollisia vapauksia ollut aidosti olemassa.

⁶⁰ Tucker 1999 [1781], 114.

⁶¹ Tucker 1999 [1781], 51.

...the Author (tässä Joseph Priestley) supposes Government to be so entirely the Work of *Art*, that Nature had no Share at all in forming it; or rather in *predisposing* and *inclining* Mankind to form it...For this Author plainly supposes, that his first Race of Men had not any innate Propensity to have lived otherwise than at so many *independent, unconnected* Beings, if they could have lived with tolerable Safety in such a State.⁶²

Päinvastoin hallintoinstituutio ja sen vallan alla eläminen olivat ihmisyyhteisölle yhtä myötäsyntyinen asia kuin sen yksittäistä jäsentä peittävä iho. Se ei ollut mikään keinotekoinen instituutio. Tuckerin poliittista ajattelua avaavassa vuoden 1781 teoksessa olikin näin ollen tarkasteltavana hänen mukaansa vasta ylipäätään hiljattain esille nousut periaatteellinen kysymys siitä, oliko hän vai lockelaiset oikeassa.

whether the Inclinations of Mankind are *naturally* and *spontaneously* turned towards Society and the Subordinations of Civil Government, or towards living in a State of perfect Equality, and Independence.⁶³

Argumentoinnissaan Tucker omien sanojensa pikemminkin vierasti teoreettisten tai metafysisien käsitteiden tai mallien käyttöä tai systematisoivaa ajattelua ylipäätään.⁶⁴ Hän kuitenkin joutui turvautumaan juuri siihen yrittäessään vastata esittämäänsä kysymykseen myös ajatuskokeen avulla. Sen avulla hän kuvasi hyvin kaukaisessa menneisyydessä alun perin tapahtunutta ihmisyyhteisöjen ja niiden hallintojen oletettua syntyprosessia. Tucker oli itse vakuuttunut siitä, että hänen muotoilemansa teoreettinen malli yhteisön ja sen hallinnon alkuperäisestä sopimuksettomasta synnystä osoittautuisi paitsi käytännöllisemmäksi myös aidosti vapaammaksi kuin se yhteiskunnan ja sen hallinnon sopimukselliselle luonteelle perustuva hallintomalli, jonka Locke oli teoksissaan noin vuosisataa aiemmin vuoden 1688 Mainion vallankumouksen pyörteissä muotoillut (*Two Treatises of Government*). Tuckerin omassa ajatuskokeessa yhden perheen sijasta sata alkuvaiheessa lapsetonta pariskuntaa muodostivat yhteisön, joka on yhdellä ja

⁶² Tucker 1999 [1781], 29. Kursivoinnit Tuckerin.

⁶³ Tucker 1999 [1781], 74. Kursivointi Tuckerin.

⁶⁴ Price 2019, 761. Tucker tunsi tässä suhteessa kyvyttömyyttä verrattuna jo vuonna 1752 kuolleeseen oppi-isäänsä Butleriin.

samalla kertaa sekä luonnollinen että poliittinen.⁶⁵ Toisin sanoen yhteisössä esiintyi hallintovallan käyttöä eli hierarkiaa heti sen alusta alkaen.

Tuckerin ajatuskokeen perusteella tämän selitti se, että hallintoinstituutio oli ilmiönä yhtä myötäsyttyinen kuin itse yhteisöllisyys. Niiden syntyä ei ihminen ollut periaatteessa edes voinut tiedostaa, saati että ne olisi lockelaiseen tapaan kyetty muodostamaan tietoisesti. Tulkitseen niin, että Tuckerin mukaan sekä itse yhteisön että sen hallinnon myötäsyttyisyys selittyi alun perin juuri niillä ihmissielun rakenteellisilla ominaisuuksilla, jotka mahdollistivat hänen yhtä myötäsyttyisen moraalisuutensa ja yhteisöllisyytensä. Paitsi moraalisuuden olemassaolon myös sen myötäsyttyisyyden edellyttämän rakenteen ja maailmassa vallitsevan dualismin epäilemisestä Tucker edellisessä luvussa kuvatulla tavalla Locken metafysisistä ajattelua kritisoi. Myötäsyttyinen rakenne ehdollisti ensin sekä yksilön että yhteisön tasolla tarvittavan sosiaalisuuden ja moraalisuuden, jotka osaltaan ehdollistivat vuorostaan hallintoinstituutiota. Metafyysisellä tasolla Tuckerin näkemys ihmisestä ja yhteisöllisyydestä oli nähdäkseni kauttaaltaan ratkeamattomassa ristiriidassa Locken edustaman rationaalisemman, materiaalisemman, itsemääräytyvämmän ja ainakin väitetysti vapaamman ihmisen kanssa.

Sen sijaan edellisessä luvussa tutkimuskirjallisuuden pohjalta esiin nostamani 1700-luvun moraalifilosofien näkemys ihmisestä oli Tuckerin käsityksen kanssa käsitykseni mukaan pitkälti yhtenevä. Tämän näkökulman huomioon ottaminen tukee käsittäkseni edelleen sen ymmärtämistä, miksi Tucker vastasi esittämänsä kysymykseen oman aikansa lockelaisten kannalta niin epätydyttävästi. Ehkä parhaiten juuri tätä tekemääni tulkintaa tukeva kohta Tuckerin vuoden 1781 teoksesta löytyy juuri hänen rakentamansa ajatuskokeen yhteydestä:

They (ihmiset) perceive likewise that in receiving good Offices from others, there is a certain pleasing Temper of Mind excited, now called *Gratitude*, and that in conferring good Offices, there is another very pleasing Sensation raised, now termed *Benevolence*. And thus it came to pass, that a mutual

⁶⁵ Tucker 1999 [1781], 73–74. Tucker ei voinut ottaa vain yhtä perhettä malliyhteisönsä lähtökohdaksi, sillä hän olisi todennäköisesti samaistunut liiaksi Locken 1600-luvun vastustajan eli Robert Filmerin patriarkalismiin.

Dependence and a mutual Connection were originally made by the wise Creator of all Things to pervade the Whole.⁶⁶

Tämän selvempää evidenssiä oman väitteeni tueksi en Tuckerin teoksesta kykenisi enää löytämään. Jos lainausta lukee erillään Tuckerin Locke-kritiikistä ja 1700-luvun moraalifilosofisesta taustasta, voi Pocockin tavoin ajatella, että kyse olisi enemmänkin ihmisen sosiaalisuuden myötäsyntyisyyden perustelusta kaupallistuvan yhteiskunnan tarpeita varten.⁶⁷ Mutta Tuckerille kyse oli ymmärtääkseni nimenomaan yhteisöllisen ihmiselämän poliittisen ulottuvuuden perustamista myötäsyntyiselle moraalirakenteelle, joka jatkuvasti motivoi häntä kiinnittämään enemmän huomiota muihin kuin itseensä. Käsitykseni mukaan Tuckerin käyttämä kieli ja terminologia on varsin selvästi Locken metafysisen ihmiskäsityksen vastaista. Sen sijaan Shaftesburyn, Hutchesonin tai Butlerin moraalijattelu heijastuu mielestäni erityisen hyvin myös Tuckerin itsensä kursivoimissa tunnetermeissä. Tuckerin mukaan ihmisen moraalisen tunne- ja vaistorakenteen mahdollistama, enemmän tai vähemmän tietoinen, suuntautuminen Jumalan asettaman moraalisen järjestyksen suuntaisesti yksinkertaisesti tuntui ihmisestä hyvin palkitsevalta. Siksi se hyvin vaikuttavalla tavalla myös motivoi ja ohjasi häntä suuntaamaan toimintaansa vastaavasti arjessa vastaan tulevilla vastavuoroisissa tilanteissa.

Lähtökohtaisesti toisista ihmisistä riippumaton Locken yksilö ahkeroi sekin omaisuutta hankkien, mutta ensisijaisesti pelastaakseen itsensä Jumalan silmissä. Toisaalta hän halusi varmasti ahkeroida yhteisönsä eteen, olihan hänen oma elossa säilymisensä siitäkin monella tapaa riippuvainen.⁶⁸ Mutta Locken vapaasti tahtova ihminen harkitsi silti aina omia valintojaan ja toimintaansa ennen muuta oman järkensä ohjaamana, eli ikään kuin käsivarren mitan päästä kylmän viileästi. Tuckerilla ihmisen tunnerakenne pikemminkin suuntasi ja myös motivoi hänen uppoutumistaan vastavuoroisiin ihmissuhteisiin. Ei pidä kuitenkaan kokonaan unohtaa sitä, että myös Tuckerin käsityksessä kaikkea tätä ihmisen myötäsyntyisyyttä osaltaan tärkeällä tavalla tuki myös kristillisten hyveiden, kuten lähimmäisenrakkauden ja ahkeruuden jatkuva harjoittaminen.

⁶⁶ Tucker 1999 [1781], 81. Kursivointi Tuckerin.

⁶⁷ Vrt. Pocock 1985a, 120.

⁶⁸ Laslett 1991, 101.

Tuckerille papiston saarnaama ahkeruus oli eritoten 1700-luvun kaupallistuvan yhteiskunnan oloissa tärkeä hyve.⁶⁹

Hallintoinstituution myötäsyntyisyyden ohella toinen keskeinen Locken poliittista ajattelua vastustava piirre, jonka puolesta Tucker vuonna 1781 ilmestyneen teoksen ajatuskokeella pyrki argumentoimaan, oli ihmisyhteisöihin hänen mukaansa yhtä myötäsyntyisesti kuuluva hierarkkisuus. Tuckerin mukaan mitään abstraktia tasavertaisuutta ei ihmisyhteisöihin myötäsyntyisesti kuulunut.⁷⁰ Tämän puolesta ei todistanut vain pelkkä ajatuskoe vaan Tuckerin mukaan myös todellisissa historiallisissa ihmisyhteisöissä heti alusta asti alkuun päässyt työnjako ja erikoistuminen.

...there is found to exist in Human Nature a certain Ascendancy in some, and a Kind of submissive Acquiescence in others...whether this arises from a Consciousness of a greater Courage, or Capacity, or from a certain overbearing Temper, which assumes Authority to dictate and command, or from a greater Address, that is, from a Kind of instinctive Insight into the Weaknesses, and blind Sides of others, or from whatever Course, or Causes, matters not.⁷¹

Yet with this remarkable Diversity, that the Power and talents of...influencing, persuading, or commanding, were imparted to some in a much greater Degree than they were to others.⁷²

Hallintotyön edellyttämän auktoriteetin kohdalla olennaista Tuckerin mukaan näytti olevan parempi kyky kommunikoida ajatuksiaan vakuuttavasti. Auktoriteetti ei siis perustunut alun perin esimerkiksi maaomaisuuteen. Nämä yhteisöjen sisällä myötäsyntyisesti olemassa olevat eroavaisuudet sen jäsenten niin sielullisten kuin materiaalistenkin ominaisuuksien ja

⁶⁹ Price 2019, 762.

⁷⁰ Juuri abstrakti persoonan käsite viittasi Lockella ja 1700-luvun perustuslaillisessa ajattelussa siihen, että jokainen itsestään tietoinen olento oli myös vastuussa omasta toiminnastaan niin juridisesti kuin moraalisesti. Vaikka henkisiltä tai ruumiillisilta ominaisuuksiltaan ihmiset eroaisivat kuinka paljon toisistaan, juuri kaikille yhteinen abstrakti kyky tiedostaa toimintansa ja valintansa teki ihmisistä periaatteessa saman arvoisia toisiinsa nähden. Kaikkia ihmisiä tuli siis kohdella periaatteessa samalla tavalla ja heillä tulisi olla yhtäläiset oikeudet ja velvollisuudet, kykenisivät he yksilöllisten ominaisuuksiensa puolesta niitä käyttämään tai eivät.

⁷¹ Tucker 1999 [1781], 80. Adam Smithin moraalifilosofiaan ja talousajatteluun verrattuna Tucker ei pelkästään tyytynyt oletamaan työnjaon tai erikoistumisen alkuperäistä olemassaoloa, vaan pyrki myös selittämään sen synnyn (vrt. Smith 2018, 20).

⁷² Tucker 1999 [1781], 81.

kykyjen suhteen selittivät Tuckerin mukaan myös heti alusta asti syntyvän valta- ja statushierarkian. Hallinnon kohteet tunsivat myötäsyttyisesti kunnioitusta statukseltaan ylempiään kohtaan, vaikkeivat välttämättä tehneet sitä mitenkään tietoisesti. Heillä oli myös myötäsyttyinen velvollisuuden tunne noudattaa hallinnon antamia määräyksiä ehdoitta. Siksi hallintoinstituution itsensä synnyssä ei alun perin ollut mitään luonnotonta tai moraalisesti epäilyttävää, vaikka lockelaiset niin väittivät. Tämä myötäsyttyinen yhteisöllinen hallintohierarkia ei syntynyt Tuckerin mallissa maailmasta vähitellen saatujen kokemusten reflektion myötä. Pysyvä jako toisaalta hallitsijoihin ja toisaalta hallinnon kohteisiin tapahtui välittömästi ja tiedostamatta. Näiltä osin Tuckerin ajattelu vaikutti kulkeneen skottivalistuksen vaiheteorioiden oletusten vastaisesti. Niissä samoin kuin myös Lockella ja Rousseaulle vasta jossain myöhemmässä vaiheessa tapahtuva maanomistusinstituution synty oli ratkaisevaa ihmisten välisten valta- ja statuserojen synnylle. Sen sijaan Tuckerin ikätoverin David Humen käsitys oli tässä kohtaa hänen kanssaan yhteneväinen.⁷³

Tuckerin oman ajatuskokeen mukainen ihminen näyttäisi Locke'n vapaan tahdon omaavaan ihmiseen verrattuna todellakin olevan varsin vahvasti ennalta määrätyn tai välttämättömyyden ehdon alainen olento. Jumalan tahdon mukaisti rakennetulle ihmiselle ei todellakaan näyttänyt jäävän paljon ainakaan tietoista valinnan varaa oman yhteisöllisyytensä suhteen.

However, as he is born with the Instincts and Dispositions of a social Creature, he necessarily becomes a Member of some Society or other, as soon as he has an Opportunity, by the very Impulse of his Nature, if there are any human Beings within the Reach to associate with.⁷⁴

Tietyissä mielessä ihminen ikään kuin vain mekaanisesti ja tiedostamattaan reagoi hänen perusrakenteensa suuntaisesti ulkopuolelta vastaanottamiensa impulssien vaikutuksesta. Vastaavasti hänelle ei näyttäisi edes periaatteessa jäävän mahdollisuutta toimia myöskään moraalittomasti, eli puhtaasti itserakkaista motiiveista käsin. Inhimillisen moraalisuuden perusta olisi näin todellisuudessa paljon vahvempi, mitä Locken skeptisismi antaisi olettaa. Mutta Tuckerin ihmiskuva ei ollut mekanistinen tai materialistinen vaan tiukan dualistinen.

⁷³ Humen ja Tuckerin ajattelun yhteneväisyyksistä ja eroista, ks. Urquhart 1995.

⁷⁴ Tucker 1999 [1781], 18.

Materiaalinen ihmiskeho saattoi ohjautua sisäisen sielullisen rakenteensa suuntaamana varsin vaistomaisesti. Viime kädessä kaiken inhimillisen liikkeen tai toiminnan, eli myös yhteisön muotoutumisen ja sen hallinnon synnyn, selitti Tuckerin mielestä kuitenkin edelleen vakuuttavasti vain taustalla aina vaikuttava liikkumaton liikuttaja eli armollinen Jumala ja hänen luomaansa maailmaan asettama järjestys.⁷⁵ Lockelaiset näyttäytyivät tämän suhteen epäilyttävinä.

In short, they did not feel any Instincts within themselves kindly leading them towards associating, or incorporating with each other; thought (what is rather strange) Providence had ordained, that this Way of Live was to be so essentially necessary towards their Happiness, that they must be miserable without it.⁷⁶

Ihmisyhteisöt ja kaikki niiden olemassaolon jatkuvuutta ylläpitävä toiminta, mukaan lukien hallintoinstituutio, oli Tuckerille viime kädessä Jumalan eikä itsestään tietoisien yksilöiden vapaan tahdon ilmentymää.

Vaikka ihminen perustaessaan yhteisöään ja sen hallintoa toimikin enemmänkin vaistomaisesti eli tiedostamatta, saattoi hän mahdollisesti myös Tuckerin mielestä ajan myötä tulemaan ainakin tietyssä määrin tietoiseksi tästä Jumalan hänelle alun perin määrittämästä oikeasta yhteisöllisestä identiteetistä. Niinpä tilaa voisi jäädä myös sellaiselle tulkinnalle, jossa Tuckerinkin mukaan ihminen lopulta itse ainakin tietyssä määrin tietoisesti valitsee toteuttavansa tätä maailman luoneen kaikkivaltiaan Jumalan suunnitelmaa. Mutta mikään Locken abstrakti itsensä tai oman toimintamotiivinsa tiedostamisen voima ei sen sijaan Tuckerin mukaan ollut siihen ainakaan riittävä edellytys. Näiden seikkojen vallitessa ei siis ole ihme, että Tucker pyrki edellisessä pääluvussa kuvatulla tavalla kiistämään Locken metafysiikassaan hänen mielestään liiksi korostamaa abstraktia tietoisuuden voimaa, joka viime kädessä ehdollistaisi ja ensisijaisesti määrittäisi jonkin abstraktin persoonan yhtenäistä moraalialue.

⁷⁵ Vrt. Yolton 1983, 23, 27, 32, 128–129, 201.

⁷⁶ Tucker 1999 [1781], 29. Kursivoinnit Tuckerin.

3.2. Yhteiskuntasopimus

Kenties eniten Tuckerin kritiikki Locken poliittista ajattelua kohtaan 1700-luvun loppupuolella koski yhteisön ja erityisesti sen hallinnon perustamisen sopimuksellisesta luonnetta. Tarkemmin sanottuna, kuinka tietoisien tai harkitun toiminnan seurauksena ihmisyhteisöt ylipäättään ja erityisesti niiden hallinto alun perin olivat muodostuneet? Lockelaiset olettivat alkutilanteeksi jonkinlaisen luonnontilan siinä vallitsevine luonnollisine oikeuksineen ja vapauksineen. Osa näistä toisistaan verraten riippumattomista yksilöistä teki tietoisien päätöksen luopua luonnontilasta ja siirtyä sen sijaan yhteisölliseen elämään. Jokaisen yksilön oletettiin antavan tietoisien suostumuksensa joko tuolloin tai jo aiemmin perustettuun yhteisöön liittymiselle. Yhteisön oli vielä erikseen perustettava sen puolesta suvereenia lainsäädäntö- ja tuomiovaltaa käyttävä hallintoinstituutio, jota luonnontilassa ei ollut tunnettu. Vallanpitäjät valittiin yhteisön tasavertaisten jäsenten keskuudesta. Perustetun hallintovallan käytölle tuli periaatteessa aina olla kaikilta yhteisön jäseniltä saatu tietoinen suostumus. Käytännössä hallintovallan käytön legitiimit rajat tuli määritellä etukäteen jonkinlaisella kirjallisella sopimuksella. Jos hallinto ylitti sille määritellyt oikeutensa, sille delegoitu suvereeni valta palautuisi yhteisön jäsenille. Palautus oli oikeus tehdä tarvittaessa myös väkivaltaa käyttäen.⁷⁷

Tuckerin mielestä lockelaiset olivat vain tehneet uuden mutta lopulta yhtä mystisen version Locken aikanaan 1600-luvun lopulla kritisoimasta Robert Filmerin absoluuttisesta periytyvän hallinnon mallista. Sen ehdoton valta maan päällä oli alun perin Jumalan asettama. Tuota absoluuttista valtaa hallinnon kohteiden oli aina velvollisuus passiivisesti totella ja kunnioittaa. Yhden konkreettisen kuningasperheen sijasta tuo suvereeni valta kuului nyt viime kädessä jollekin mystiselle kansalle, jolle se myös tarvittaessa oli aina mahdollista palauttaa. Vain yhteisön jäsenten tietoisesti alun perin valitsemat hallintovallan käyttäjät olivat legitiimejä hallitsijoita (de jure), kaikki muut olivat vain de facto anastaneet valtansa kansalta, jolle se oikeasti kuului.⁷⁸

1700-luvun loppupuolen lockelaiset kritisoivat Tuckeria siitä, että hän ei ollut ymmärtänyt legitiimin yhteisön ja sen hallinnon synnyn vaativan todellisuudessa edellä kuvatulla tavalla kahta erillistä toimenpidettä. Heidän mukaansa ne erosivat toisistaan ratkaisevasti niiden

⁷⁷ Ks. esim. Tyrrell 2009, 13–16; Sommerville 2011.

⁷⁸ Tucker 1999 [1781], 57–59. Tuckerin termi kansalle oli "the Mob."

taustalla vaikuttavien motiivien laadun suhteen. Hieman yllättäen juuri tässä Locken yhteiskuntasopimusteorian suhteen sangen ratkaisevassa kohdassa ainakin osa 1700-luvun loppupuolen lockelaisista argumentoikin pikemminkin Tuckerin kuin Locken suuntaisesti. He näet perustelivat yhteisön ja sen hallinnon syntyä pikemminkin inhimillisiin tunteisiin ja vaistoihin vetoamalla, eivätkä niinkään ihmisten rationaalisen tai tietoisin valinnan seurauksena. Heidän mukaansa tärkein motiivi ihmisyhteisön perustamiselle oli eräänlainen kaikissa ihmisissä vaikuttava vaistomainen rakkauden tunne, kun taas hallinnon perustamiselle se vuorostaan oli eräänlainen vaistomainen pelon tunne.⁷⁹

1700-luvun loppupuolen lockelaiset pyrkivät Pohjois-Amerikasta tavattujen alkuperäiskansojen keskuudessa havaittujen esimerkkien avulla osoittamaan Tuckerille, että luonnontila ei ollut pelkkä lockelainen tai rousseaulainen teoreettinen käsite. Myöskään hallintoinstituutio tai hierarkkisuus ylipäättään eivät näiden esimerkkien valossa olleet ihmisyhteisöön mitenkään myötäsyttyisesti liittyviä ominaisuuksia. Pohjois-Amerikassa oli tavattu intiaaniheimoja, jotka eivät olleet järjestäytyneet minkäänlaisiksi hierarkkiseksi poliittisiksi yhteisöiksi. Ne turvautuivat hallintohierarkiaan vain poikkeusoloissa, eli pysyäkseen hengissä sodan uhatessa. Muissa oloissa heidän yhteisönsä olivat vain yksilöiden väliseen vaistomaiseen luonnolliseen rakkauteen perustuvia, eli luonteeltaan epäpoliittisia.⁸⁰

Tässä yhteydessä puolestaan modernina skottilaisten vaiheteorioiden mukaisena ajattelijana esiintynyt Tucker pyrki vastauksessaan lockelaisille osoittamaan, että mitä lähempänä luonnontilaa ihminen eli, sen kauemmaksi omasta todellisesta arvostaan Jumalan kuvana hän jäi. Amerikkalainen villi-ihminen näyttäytyi Tuckerille epä-älyllisenä, sivistymättömänä ja valistumattomana. Intiaanien kielestä esimerkiksi puuttui suurempaa lukumäärää kuin neljä tarkoittavat sanat, ja muutenkin se oli hyvin köyhää erottelukyvyltään:

⁷⁹ Tucker 1999 [1781], 88–89. Tuckerin omasta tekstistä ei käy tässä kohtaa ilmi, kuka lockelainen oli tässä kohtaa kritisoinut Tuckeria. Ainakin oman kirjallisen vastineensa Tuckerille laatinut Joseph Towers (1783, 224) moitti Tuckeria lockelaismallisen poliittisen yhteisön perustamisen kaksivaiheisuuteen liittyvistä väärinkäsityksestä. Myös Lockella sekä rakkaus yhteisöön että ulkopuolelta tulevan vaaran pelko olivat perustamismotiiveja, mutta maaomaisuuden suojaaminen oli niitä voimakkaampi motiivi (Laslett 1991, 104).

⁸⁰ Tucker 1999 [1781], 97.

Moreover, it has been noted, that they are such Strangers to the Pleasantries of Conversation, and so sparing of Speech, (except, when haranguing in Public, in order to prepare for, or to give an Account of, some hostile Expedition) that they will spend whole Days without uttering a Word, contenting themselves with dumb Signs and Nods.⁸¹

Tuckerin ajatuskokeen mukaisesti tällaisia ihmisiä ei pitäisi olla olemassa. Sen mukaan ihmiset perustivat kiinteän hierarkkisen yhteisön välittömästi, mikä myös edellytti riittävää myötäsyttyistä kommunikaatiokykyä. Tucker halusi kaiketi osoittaa, että luonnontilassa paikasta toiseen riistan perässä vaeltelevat villieläinten kaltaiset laumat eivät olleet mielekkäästi verrattavissa sivistyneen maailman yhteisöihin. Vain paikallaan pysyvissä yhteisöissä kielellisillä kyvyillä olisi ylipäättään mitään merkitystä.

Tucker intiaanien moraalittomuutta koskeva argumentti oli siis yhtenevä skottivalistuksen vaiheteorioiden kanssa. Niiden mukaan ihminen muuttui koko ajan älykkäämmäksi, taitavammaksi, sivistyneemmäksi, vapaammaksi ja sitä kautta myös moraalisemmaksi olennoksi hankkiessaan omalla työllään ensin omaisuutta, ja vaihtaessaan sitä sitten rahan välityksellä muiden kanssa. Vastaavaa ei puolestaan tapahtunut pelkästään keräilemällä, metsästämillä eikä edes maata viljelemällä, jos koko sato meni suoraan kädestä suuhun. Skottien vaiheteorioiden tai brittiläisen 1700-luvun historioitsijan Edward Gibbonin teesien mukaan hallinnon kohteille edeltä käsin määritellyt poliittiset oikeudet tai hallinnon toimintarajoitukset eivät olleet olleet Rooman tuhoutumisen jälkeisessä eurooppalaisessa historiassa ihmisyhteisöjen myönteisen kehityksen kannalta sinänsä välttämättömiä. Myös David Hume oli ollut sitä mieltä, että hallinnon takaaman omaisuudensuojan ansiosta lisääntynyt kaupankäynti itsessään oli riittävä edellytys myös yksilöiden lisääntyvälle poliittiselle vapaudelle.⁸² Mitään sellaisia abstrakteja perustuslaillisia oikeuksia, joita lockelaiset yhteiskuntasopimusajattelijat vaativat, ei lisääntyvän kaupankäynnin ohella käytännössä tarvittu.

⁸¹ Tucker 1999 [1781], 112. Tuckerin päälähde teoksen Amerikan intiaaneja koskevassa osuudessa oli William Robertsonin Amerikan historiaa käsittelevä ”erinomainen ja puolueeton” teos vuodelta 1777. Hän oli myös keskustellut Pariisissa Amerikassa käyneiden ihmisten kanssa. 1700-luvun käsityksistä kieleen vähitellen tallentuvan muistivaraston merkityksestä inhimillisen kulttuurin kehityksessä, ks. Garrett 2011, 164.

⁸² Whatmore 2016, 77–79.

Mikäli lockelaiset sattuisivatkin olemaan oikeassa Pohjois-Amerikan intiaanien suhteen, kyseessä olisi Tuckerin mukaan jälleen vain poikkeus, jonka perusteella ei tulisi muotoilla yleistä hallintoinstituutiota koskevaa sääntöä. Etelä-Amerikan puolella käyneiden eurooppalaisten toimesta oli havaittu, että siellä intiaaneilla oli yksityistä maanomistusta, yhteiskuntahierarkia ja järjestäytynyt hallinto jo kauan ennen kuin he olivat alkaneet saamaan kristillistä kasvatusta jesuiitoilta.⁸³ Nuo Etelä-Amerikan intiaanit olivat Tuckerin mukaan myös vilttejä, kylläkin enää vain puoliksi. Niinpä edes Jumalan elävän sanan kuuleminen ei saanut heitä helposti luopumaan laiskuudestaan tai muista eläimellisistä ja sivistymättömistä tavoistaan. Intiaanien runsas kuolleisuus myös jesuiittojen perustamien hallintojen alla johtui heidän parantumattoman laiskuutensa aiheuttamasta heikosta ravinnonsaannista. Jos taas ravintoa sattui välillä olemaan intiaaniyhteisössä tarjolla paljon, se tuhlatiin heti hillittömään juhlintaan ja harkitsemattomaan kerskakulutukseen.

Yet alas! plain, and instructive as this Voice of Nature is, it is ineffectual to work a practical Conviction on the Minds of this stupid, and unthinking People...these Missionaries, I say, who have civilized the Savages...yet even they are not able to work any tolerable Reformation respecting the capital Points of Laziness and Improvidence, so deeply rooted in the Constitution of an Indian.⁸⁴

Tämän takia päältäpäin katsottuna hyvin moraalittomalta vaikuttavalta, vieläpä kristittyjen eurooppalaisten harjoittamalle orjakaupalle Afrikasta oli löydettävissä Tuckerin mukaan moraalisesti hyväksyttävissä oleva motiivi. Koska Etelä-Amerikan intiaanit eivät kestäneet pitkään hengissä raskasta pakkotyötä epäinhimillisissä oloissa pelloilla ja kaivoksissa tehdessään, heidät tuli korvata kestävämmillä afrikkalaisilla.⁸⁵ Tuckerin mielestä perusrakenteeltaan samanlainen, orjatalouteen perustuva maatalousyhteiskunta oli edelleen olemassa myös 1700-luvun loppupuolen Pohjois-Amerikassa. Tuckerin mukaan Locken puritaaniset yhteiskuntateoriat eivät olleet eurooppalaisten kristittyjen harjoittamaa mielivaltaa mitenkään pyrkineet hillitsemään.⁸⁶

⁸³ Tucker 1999 [1781], 100–105.

⁸⁴ Tucker 1999 [1781], 109.

⁸⁵ Tucker 1999 [1781], 104–105.

⁸⁶ Pocock 1985a, 163–164. Puritaaneille ”Domination was founded by Grace” Tucker pyrki näyttämään Locken ja lockelaiset samanlaisina mieli- ja väkivaltaisina orjanomistajina, jotka kannattivat maatalouteen eikä kaupallisuuteen perustuvaa yhteiskuntaa.

Lopulta afrikkalaisia ja intiaaneja oli Tuckerin mielestä moraalisesti väärin pitää pelkinä työkoneina. He olivat kuitenkin ihmisiä ja siten sekä eläimiä että koneita arvokkaampia olentoja. Näin vaikka heidän tapansa olisivat ahkeran kristityn silmissä vaikuttaneet miten barbaarisilta ja epärationaalisilta tahansa. Alkuperäisasukkaiden omaan järkeen tai esimerkiksi mihinkään ahkeruuden hyveeseen vetoamalla heitä ei kuitenkaan voinut motivoida. Siksi hallinnon oli moraalisesti oikein herättää tarvittaessa väkivallalla tai sen uhalla kohteissaan pelkoa eli herätellä heidän omaa turvallisuuden tarvettaan.

...when the Savages in their natural State, are destitute of the Benefit of such faithful Monitors, such wise and able Governors,...they frequently kill their infant Children, because they are not provided with the Means of rearing them up...She (mother) herself frequently procures Abortion... when they have been unsuccessful in their hunting Expedition, and are extremely pinched with Hunger, they hunt, kill, and eat one another...all these horrid Consequences...derive their Origin from that almost unconquerable Aversion to Labour...But alas! industrious, and provident they will not be...the Missionaries themselves would have failed of Success, had they urged no other than *rational* Motives to induce the Indians to Labour...without using any Sort of Compulsion.⁸⁷

Nyt näyttäisikin pahasti siltä, että Locken skeptisismi moraalin myötäsyttyisyyden suhteen saisi myös Tuckerin suunnasta tukea. Ainakin kristillistä moraalikasvatusta vaille jääneillä ihmisiltä vaikuttaisi puuttuvan sydämestään tuo universaali ja muuttumaton moraalistandardi, eli Jumalan niihin oletetusti kirjoittama moraalilaki. Sen sijaan Tuckerin kannalta ei ollut niin vaarallista, jos ihmisen oletettu rationaalisuus osoittautuisi vähemmän myötäsyttyiseksi ominaisuudeksi.

Tavoitellessaan Locken yhteiskuntasopimusteorian hyväksyttävyyden vähentämistä Tucker joutui monessa kohtaa käytännössä tinkimään sekä vuoden 1778 Locken moraalifilosofian ja metafysiikan kritiikissään että omassa vuoden 1781 ajatuskokeessaan tekemistään oletuksista inhimillisen moraalin tai hallintoinstitution myötäsyttyisyyttä

⁸⁷ Tucker 1999 [1781], 109–110. Kursivointi Tuckerin. Locken mukaan jokainen järjettömästi käyttäytyvä ihminen oli eläin, jota tuli kohdella sellaisena (Laslett 1991, 96).

koskien. Niinpä hänen piti pyrkiä osoittamaan, että vaikka lähellä luonnontilaa olevia ihmisyhteisöjä ilman minkäänlaista hallintoa voisi lockelaisten väitteiden mukaisesti olla edelleen olemassa, sellaisessa elävä ihminen pysyisi moraalittomuudessaan aina lähinnä villieläimen kaltaisena. Pohjois-Amerikan alkuperäisasukkaat hänen piti vastaavasti kuvata perusrakenteeltaan sellaisina, joilta puuttui kokonaan hänen toisaalla painottamansa myötäsyttyinen taipumus hellyyteen, sympatiaan tai muihin sosiaalisiin ja moraalisiin affekteihin. Samalla tietty laadullinen ero intiaanin eli villieläimen ja sivistyneen ihmisen välillä kuitenkin säilyi, vaikka molemmat olivatkin Tuckerin mukaan sielullisia olentoja.

Tämä epäjohdonmukaisuus hänen poliittisessa ajattelussaan ei kuitenkaan välttämättä tuottanut Tuckerin oman argumentaation tavoitteisiin pyrkimiselle ylipääsemättömiä vaikeuksia. Ei-kristittyjen intiaanien muodostama vastaesimerkki oli sekin ikään kuin vain poikkeus, joka pikemminkin vahvisti yleistä sääntöä. Poikkeuksen pohjalle lockelaiset eivät voineet vakuuttavasti rakentaa ihmisyhteisön hallintoinstituutiota koskevaa yleistä teoriaa. Tucker ei siksi millään muotoa vakuuttanut myöskään siitä, että hänen oman aikansa lockelaiset olisivat pystyneet todistamaan olettamansa vaistomaisen rakkauden olemassaolon, tai ainakaan sen vaikuttavuutta yhteisön alkuperäisenä muodostamismotiivina. Lockelainen luonnontilainen yksilö oli Tuckerin käsityksen mukaan muita kohtaan perusluonteeltaan hyvin pelokas ja epäluuloinen. Mutta vielä enemmän kuin heitä se pelkäsi luopua omasta riippumattomuudestaan ja vapauksistaan. Tucker ei käsittänyt, miten ihmeessä yksilö olisi kyennyt vieläpä tietoisesti jättämään taakseen tuon vapauden ja muodostamaan yhteisön. Tuckerin mukaan minkäänlaista yhteisöä, saati hallintoa, ei olisi tällöin koskaan edes perustettu. Poliittisen yhteisön edellyttämää riittävää luottamusta ei Locken rationaalisten mutta toinen toisistaan riippumattomien yksilöiden välillä voinut Tuckerin mukaan olla olemassa.⁸⁸ Lockelaisten täytyi siis olla väärässä esittämiensä motiivien suhteen.

1700-luvun loppupuolella lockelainen Joseph Towers pyrki vastauksessaan Tuckerille puolustamaan pelkoa eli turvallisuuden tarvetta paitsi moraalisesti hyväksyttävänä myös ensisijaisesti vaikuttavana motiivina juuri hallinnon perustamiseen liittyen. Towers ei puolestaan luottanut siihen, että Tuckerinkin olettama ihmisen myötäsyttyisten

⁸⁸ Tucker 1999 [1781], 89–90. Tuckerilla saattoi tässä kohtaa olla edelleen mielessään Hobbesin jo 1600-luvulla käyttämä moraaliskeptinen vertauskuva ihmisestä sinne tänne säntäilevänä pelokkaana lampaana, jonka silmän verkkokalvoille petoeläin kuvastuu. Pocockin (1985b, 170) mukaan Hobbesin yhteiskuntasopimusteorioilla ei kuitenkaan ollut suurta merkitystä Tuckerin ajattelussa.

moraalisten ja sosiaalisten taipumusten edellyttämä sisäinen vaistorakenne olisi millään lailla todellinen.⁸⁹

Toiminnan motiiveilla ja niiden moraalisella laadulla näytti joka tapauksessa olevan ihmisyhteisön ja sen hallinnon perustamisen kohdalla 1700-luvun lopun kirjoittajille suurta merkitystä. Turvallisuuden tarve eli pelko ei ollut Tuckerin ihmiskuvassa muutenkaan ihmisen erityiselle arvolle soveltuva toiminnan motiivi. Ainakaan sivistyneen tai kristillisen ihmisyhteisön hallintoinstituution syntyä sillä ei voinut perustella.⁹⁰ Esitän, että tässäkin yhteydessä Tuckerin lockelaisia vastustavat näkökannat ovat paremmin ymmärrettävissä, jos ottaa huomioon hänen itse esittämänsä Locke-kritiikin sekä Tuckeria edeltäneiden 1700-luvun moraalifilosofien lähestymistavan.

Tucker sai lockelaisilta huolestunutta kritiikkiä myös siitä, että hänen mallissaan yhteisön ja sen hallinnon perustaminen näyttäisi aina vaativan joidenkin, esimerkiksi kielellisesti poikkeuksellisen lahjakkaiden yksilöiden henkilökohtaista panosta. Tällöin oli 1700-luvun lopun lockelaisten näkökulmasta ikävänä lopputuloksena se, että suvereenia hallintovaltaa ei olisikaan alun perin perustettu keskenään tasavertaisten hallinnon kohteiden toimesta. Heillä ei siten olisi myöskään myöhemmin oikeutta suojautua sen mahdollisilta ylilyönneiltä. Toisin sanoen lockelaisten mielestä myös Tuckerin mallissa hallintoinstituutio synnyssä oli todellisuudessa kyseessä aina puhdas anastus (usurpation), mikä oli aina moraalisesti väärin. Eli vaikka hallinto olisi alun perin saanut alkunsa ilman minkäänlaisia väkivaltaa, se olisi siitä huolimatta mielivaltainen eli moraaliton. Jokainen sellainen hallinto, jonka valtaa ei rajoitettu ennalta minkäänlaisella kirjallisella tai edes suullisella sopimuksella, oli tarpeen tullen myös paljon vaikeammin kaadettavissa. Tucker joutui myöntämään saamansa kritiikin näiltä osin aiheelliseksi.⁹¹

Tucker joutui tarrautumaan oman teoreettisen mallinsa kanssa alun perin ristiriidassa olevaan mahdollisuuteen. Alun perin todennäköisimmin pakolla kuin myötäsyntyisesti perustettu hallintoinstituutio saattoi hänen mukaansa riittävän pitkään hyvin ja oikeudenmukaisesti hallittuaan muuttua ihmisten silmissä vähitellen myös moraalisessa mielessä täysin legitiimiksi, ja samalla heidän kuuliaisuutensa ja kunnioituksensa

⁸⁹ Towers 1999 [1783], 223–224.

⁹⁰ Pelosta toimintamotiivina Shaftesburylla, ks. Darwall 2011, 993–996.

⁹¹ Tucker 1999 [1781], 86–89, 215.

arvoiseksi.⁹² Tuckerin mielestä ennalta käsin valtaoikeuksiltaan rajoittamattoman hallintovallan alla elämisestä ei millään muotoa automaattisesti seurannut välitöntä mielivallan alle joutumisen vaaraa. Käsitykseni mukaan Tuckerin painottama myötäsyttyinen moraalirakenne mahdollisti myös sen, että hallinnon kohteet saattoivat tarvittaessa sangen helposti havaita, mikäli hallinnon toimet tai niiden taustalla vaikuttavat motiivit alkaisivat suuntautua heidän hyväksymäänsä moraalijärjestykseen vastaan. Jos hallinto alkaisi itserakkaasti ajaa vain omia etujaan, se johtaisi käytännössä niin hallinnon edellyttämän luottamuksen kuin myös sen auktoriteetin menetykseen. Hallinnolla ei olisi sellaisessa tilanteessa enää riittävää tehokkuutta edes moraalisisessa mielessä hyväksyttävien tavoitteidensa voimaan saattamiseen.⁹³

Vastoin Locken liian skeptiseksi tulkitsemaansa moraalifilosofiaa, ajallisesti riittävän pysyviä ja vaikuttavia standardeja oli siis Tuckerin mukaan myös arvomaailman puolella aidosti olemassa. Mutta ainakaan hyvän ja viisaan hallinnon suhteen kaikkia niitä ei kuitenkaan tarvitse ennalta mitenkään ylös kirjata. Ilmeisesti Tucker uskoi, että hallinnon kohteiden myötäsyttyisen moraalisuuden takia hallinto oletusarvoisesti haluaisi heijastaa niitä aina myös käytännössä, eikä alkaisi käyttäytyä mielivaltaisesti. Tämän hallinnon kohteet vaistomaisesti havaitsisivat. Esimerkiksi Britannian parlamentilla tuli Tuckerin mielestä niin sisä- kuin ulkosuhteissa aina olla ennalta rajoittamaton oikeus ja valta säätää lakeja kaikista mahdollisista asioista kaikissa mahdollisissa tilanteissa. Etukäteen sen vallan rajoja ei tullut ruveta määrittämään. Tämän lockelaisten yhteiskuntasopimusteorian vastaisen väitteen puolesta todistivat myös sekä terve järki että kokemus. Niinpä analogia koulumaailmaan riitti Tuckerille asian todistamiseksi.

Now it so happens, that Experience and Common Sense, no bad Judges to appeal to, entirely confute these confident Assertions. For were the Master of any School to treat his Scholars with wanton Cruelty...all the World would soon distinguish such Abuses of Power from necessary Chastisement...and

⁹² 1700-luvun oikeusopillisen ajattelun (ns. prescription) mukaan oli periaatteessa mahdollista, että tietty määrä kenties epäoikeudenmukaisesti tapahtuneesta vallanotosta kulunut aikaa riitti siihen, että legitiimi oikeus hallita oli syntynyt, ks. Lucas 1965, 59–61.

⁹³ Tucker 1999 [1781], 68–71, 113–114. ”I perfectly agree with Mr. LOCKE and his Disciples, that the Government...is a Matter of public *Trust*, and not of private *Property*” (Tucker 1999 [1781], 18–19).

they would not hesitate in giving their Opinion, that such a Wretch deserved the severest Punishment.⁹⁴

Pocockin mukaan Tuckerin mielestä moraalisesti hyvän hallinnon toiminnan tuli siis aina olla riittävällä tavalla hyväksyttävissä juuri hallinnon kohteiden näkökulmasta katsottuna. Vain silloin sillä olisi riittävästi sellaista auktoriteettia, jota hallinnon kohteet myös vaistomaisesti kunnioittivat. 1700-luvun loppupuolen kaupallistuvassa yhteiskunnassa maaomaisuus ei ollut enää niin tärkeä arvovallan lähde.⁹⁵ Sen sijaan mielipiteen vapaus oli Tuckerille tärkeä piirre brittiläisessä hallintojärjestelmässä. Sen suhteen tilanne Britanniassa oli Tuckerin mukaan tuolloin paljon parempi kuin Amerikassa.

Indeed happy it is for *them*, happy it is for *us all*...that we live in such an Age, and such a Country, where Men may dare to say and do such Things with Impunity...So that in short...I want no other Proofs, that *Englishmen* are still a Nation of *Freemen*, and not of *Slaves*.⁹⁶

Käytännössä Tucker joutui siis tekemään varauksia myös ajatuskokeessa kuvaamaansa myötäsyttyisen hallintoinstituution legitimitietin olemassaolon itsestänselvyyteen liittyen. Vaikka mitään lockelaisten kuvailemaa automaattista mekanismia mielivallan synnylle hallinnon toimesta ei hänen mukaansa ollutkaan todellisuudessa olemassa, ilmeni sitä myös myötäsyttyisesti kuinka tahansa moraalisten hallinnon kohteiden läsnäolosta huolimatta käytännössä tuon tuostakin. Vapauden menettäminen oli aina mahdollista, vaikka riski siihen oli Amerikassa tai mannermaalla suurempi kuin Britanniassa.

Sekä ihmisyyhteisön että sen hallinnon muodostuminen tapahtuivat Tuckerin teoreettisessa mallissa kuitenkin niin tiedostamatta, että 1700-luvun lopun lockelaisen yhteiskuntasopimusteorian kannattajien näkökulmasta se ei ollut millään lailla uskottavaa:

The Incredibility of sliding *insensibly* and *without any previous Contract*, from that Society, which is merely natural, into that which is political!...there must be some certain Period in each Person's Life, when he or she first

⁹⁴ Tucker 1999 [1781], 70.

⁹⁵ Vrt. Pocock 1985b, 107. Pocockin (1985a, 107, 120) mukaan korostaessaan hallinnon toimien moraalista oikeutusta eritoten sen kohteiden näkökulmasta katsottua Tucker seurasi William Templeä (1628–1699).

⁹⁶ Tucker 1999 [1781], 72.

commenced a Member of political Society. A Period, when he or she surrendered up those Liberties, and that Independence which belonged to him or her, in a State of nature,...Now such a Covenant as this, so peculiarly marked and circumscribed could not easily have been forgotten, if it had ever happened...it would be a very easy matter not only to tell the year, the Month, and the Day of such a *new* Incorporation, but also to assign the public Reasons or Motives for establishing such a Body Politic.⁹⁷

Tuckerin käsityksen mukaan ihmisyhteisön ja sen hallintoinstituution myötäsyntyistä mutta vähittäistä muotoutumista ei tulisi kuitenkaan verrata esimerkiksi johonkin kauppakillan tai -komppanian tietoiseen perustamiseen kirjallisella perustamissopimuksella. Siksi poliittisen yhteisön perustamisen ajankohtaa tai taustalla vaikuttaneiden motiivien mahdollista moraalisuutta tai moraalittomuutta ei ollut niin helppo jälkeinpäin erotella kuten lockelaiset olivat edellyttäneet.

And what Affinity hath any political Institution of this Sort, where the Act of Incorporation is in a Manner *instantaneous*, with that *progressive* Course of Civil Society, which like the infant State of Man (*moral* and *intellectual* as well as natural) grows up gradually from small Beginnings to Maturity? As well might you pretend to define, where the Night ends, and the Day begins, as to assign the exact Period when that Society which is *natural*, puts on the Dress and assumes the Form of the *political*...But Civil Societies grew up by Degrees from small, and in a Manner, imperceptible Beginnings, according as the Numbers of Mankind encreased, or as their Wants and Exigencies required.⁹⁸

Vaikka itse hallintoinstituutio alkumuodossaan oli ajatuskokeen mukaisesti myötäsyntyinen, rupesi se Tuckerin mukaan saaman ajan kanssa vähitellen vaihtuvia muotoja. Jokainen yksilökin muuttui vähitellen niin fyysisesti, älyllisesti kuin moraalisestikin

⁹⁷ Tucker 1999 [1781], 90–91. Kursivointi Tuckerin.

⁹⁸ Tucker 1999 [1781], 91–92. Kursivointi Tuckerin. Tässäkin kohtaa Tucker onnistui olemaan ristiriidassa omasta teoreettisesta mallista ilmenevän käsityksen kanssa, jonka mukaan sekä yhteisö että sen sisällä työnjako hallintoineen muodostuisivat ajallisesti hyvin nopeasti. Ristiriitaisuus selittyy ainakin osittain Tuckerin oman argumentaation tavoitteilla, jotka suuntautuivat kaikkea tietoista sopimuksellisuutta vastaan.

pysyen kuitenkin identiteetiltään aina riittävän yhtenäisenä ja tunnistettavana. Muutos huonompaan tai parempaan oli Tuckerilla aina korkeintaan määrällistä eikä laadullista.

Tuckerin esittelemä teoreettinen malli ihmisyhteisöjen alkuperäisestä sopimuksettomasta muodostumisesta oli hänen itsensä mukaan historiallisessa mielessä täsmällisempi kuin 1700-luvun lopun lockelaisten malli. Se vastasi paremmin menneisyyden kaikissa erilaisissa ihmisyhteisöissä oikeasti tapahtunutta hiljattaista kehitystä. Se ei perustunut vain teoreettisille oletuksille joskus kaukaisessa menneisyydessä kirjallisesti eli tietoisesti laaditusta yhteiskuntasopimuksesta, tai yhtä teoreettisille oletuksille kaikille yksilöille jonkinlaisessa luonnontilassa kuuluvista luovuttamattomista oikeuksista. Tuckerin mukaan lockelaisilla yhteiskuntateoreetikoilla oli sopimuksen olemassaolon suhteen edelleen huomattava todistustaakka:

The Lockians have not yet vouchsafed to tell us, where any one single Copy of this famous original Contract is to be found, ...But nevertheless they have taken Care to supply us very amply with Inferences and Deductions resulting from it; as if it had been a Thing, which had been already proved and admitted, and concerning whose Existence no further Questions ought to be asked.⁹⁹

Tuckerin mielestä hänen oman aikansa lockelaiset eivät olleet kyenneet sopimukseen perustuvan yhteiskuntajärjestelmän puolesta argumentoidessaan todistamaan monien menneisyyttä koskevien konkreettisten tapausesimerkkien tai väitteiden historiallista todenperäisyyttä, tai ainakaan niissä esiintyvien motiivien puhtautta.

Esimerkiksi viitatessaan Magna Chartaan lockelaiset eivät olleet ottaneet huomioon, että sitä ei todellisuudessa laadittu hallinnon kohteiden toimesta, vaan pelkästään kuninkaan ja paronien kesken. Vaikka Magna Chartalla oli kieltämättä ollut myös tavallisen kansalaisen näkökulmasta myöhemmin aidosti myönteisiä seurauksia, ei lockelaisten kannattaisi siitä huolimatta itse tuohon sinänsä kiistattomasti olemassa olleeseen sopimuksen perusteluissaan vedota. Sen alkuperäisenä ja samalla moraalittomana motiivina niin paronien kuin kuninkaankin kohdalla oli ollut pelkkä itserakkaus, eli hallitsijoiden välisten

⁹⁹ Tucker 1999 [1781], 38.

oikeuksien uudelleen jakaminen. Hallinnon kohteet eivät olleet siinä millään lailla mukana ainakaan minään riippumattomana sopijaosapuolena.¹⁰⁰ Se ei siksi kelvannut Tuckerille legitiimiksi esimerkiksi hallinnon kohteiden luovuttamattomien kansalaisoikeuksien turvaamisesta kirjallisella sopimuksella. Muutenkin vastaavanlaista sopimista oli lockelaisten mukaan väitetysti tapahtunut tuon tuostakin jo hyvinkin kaukaisessa menneisyydessä.¹⁰¹

Tuckerin mukaan kuitenkin pelkästään ulospäin hyväksyttävältä näyttävän toiminnan tarkastelu yksistään ei riittänyt sen moraalisen laadun selvittämiseen. Myös taustalla vaikuttavien motiivien laadulla oli ratkaisevaa merkitystä. Näin oli myös hänen arvioidessaan lockelaisen tarjoamia historiallisia esimerkkejä tasavaltalaisen hallitusmuodon väitetysti muinaisesta alkuperästä tai pelkän tasavallan uskottavuudesta vaihtoehtona vuoden 1688 Mainion vallankumouksen myötä syntyneelle whigien monarkian, aristokratian ja tasavallan ulottuvuuksia keskenään sekoittavalle järjestelmälle (The English system of liberty).¹⁰²

Tucker oli vakuuttunut siitä, että ihmisyhteisöt ja niiden hallinnot eivät olleet alun perin syntyneet minkäänlaisen tietoisien sopimustoiminnan tuloksena vaan myötäsyntyisesti eli tiedostamattomasti. 1700-luvun loppupuolen lockelaisten tai tasavaltalaisten oletusten taustalla oleva päättelyvirhe oli Tuckerin mukaan jälleen se, että lockelaiset olivat vetäneet jostakin menneisyydessä mahdollisesti esiintyneestä poikkeustapauksesta kaikkiin tapauksiin yleistettävissä olevan ennakkotapauksen:

if there happened at any Time to be so much Discord, and such a Dissention between Sovereign and Subject, Prince and people, as could not be healed, without the Help of a written Compact... Then this *exentric* Emergence is urged to as a proper Precedent for requiring the constant Use of formal Compacts in all Cases, and at all Times and Seasons whatsoever.¹⁰³

¹⁰⁰ Tucker 1999 [1781], 95–96.

¹⁰¹ Miller 1985, 166–167. Tucker puolusti whigiläistä menneisyyden tulkintaa, jossa absoluuttista monarkiaa rajoitettiin todellisuudessa onnistuneesti vasta vuonna 1688.

¹⁰² Goldie 2008, 40–78.

¹⁰³ Tucker 1999 [1781], 91. Kursivointi Tuckerin.

Täysin Tucker ei uskaltanut enää 1700-luvun lopun mielipideilmastossa väittää, ettei hallinnon kohteilla tulisi olla alun perin mitään tekemistä, eikä myöhemmässäkään vaiheessa mitään sanomista, hallintovallan toiminnan suhteen. Jonkinlaista suostumusta hallinnon ja sen kohteiden välisen suhteen ehdoista Tuckerinkin mukaan saattoi edellyttää, muuten hallinnon kohteiden moraalinen yhtenäisyys vaarantuisi liiksi. Mutta hän erosi loppuun saakka lockelaisista sen suhteen, minkälainen tuon sopimussuhteen luonne tulisi olla.

But whether this Association must always be formed by Means of an *express mutual Compact*, Engagement, and Stipulation, or whether it *cannot* be formed (I mean *justly* and *rightly* formed) any other way, is the important Question now to be determined.¹⁰⁴

David Hume oli ollut sitä mieltä, että ihmiset käytännössä hyvin harvoin millään tavoin kyseenalaistavat sen hallinnon legitimitettä, jonka alaisuuteen olivat syntyneet. Myös sen hallintoa kohtaan aiheutuvista velvollisuuksista, esimerkiksi veronmaksusta tai maanpuolustuksesta, huolehditaan tavallisesti rutiininomaisesti. Silti Humen mukaan oli periaatteessa liian riskialtista perustaa hallinnon ja kansalaisten välistä suhdetta vain hiljaiseen, mielessä tapahtuvaan hyväksyntään. Olisi aina parempi, jos hallinnon kohteen antaisivat tahdonilmauksensa tietoisesti, eli mielellään kirjallisesti tai jollain muulla selkeästi tunnistettavalla eleellä. Muuten hallinto ei saattaisi etenkin poikkeustilanteissa muistaa pitää kiinni heidän oikeuksistaan.¹⁰⁵

Tuckerin tuli kehittää jokin vaihtoehtoinen ratkaisu niihin perustuslaillisiin ongelmiin, joita lockelaiset yhteiskuntasopimusteoreetikot olivat 1700-luvun loppupuolen Britanniassa alkaneet vähitellen nostaa esiin. Tucker nimesi oman vaihtoehdonsa kvasisopimukseksi. Se oli Humen sanattoman sopimuksen kaltainen. Tucker luotti siihen, että ihmiset

¹⁰⁴ Tucker 1999 [1781], 18. Kursivointi Tuckerin. Koko vaatimus kirjallisesta sopimuksesta saattoi perustua väärinkäsitykseen: Locke ei pitänyt hallintoa minkäänlaisena itsenäisenä sopijapuolena, ainoastaan yhteisön jäsenillä oli sopimukseen perustuvia keskinäisiä oikeuksia ja velvollisuuksia toisiaan kohtaan. Hallinto eli *trust* sitä vastoin ei voinut lähtökohtaisesti odottaa perustajiltaan mitään, koska se ei ollut sopimusoikeudellinen instituutio. Lockella kansa oli yhtenä kollektiivina suvereeni, joka saattoi siis yksipuolisella päätöksellä vaihtaa mielivaltaisina pitämiään hallitsijoita. (Laslett 1991, 108, 113, 115.)

¹⁰⁵ Clark 2000, 144; Aarsleff 2011, 452; Yolton 1983, 32, 146. Kaiken kaikkiaan Tucker vaikutti mielestäni olevan monessa suhteessa tietyllä tavalla skottifilosofi Humen pragmaattisemman ja vähemmän teoreettisen poliittisen ja moraalisen ajattelun suhteen eräänlainen hengenheimolainen. Näin vaikka he esimerkiksi joissain moraali- tai talouskysymyksissä olivatkin eri mieltä toistensa kanssa. Molemmat painottivat tradition ja aikojen kuluessa muotoutuvien tapojen ja käytänteiden merkitystä myös hallintoinstituution yhteydessä.

sitoutuivat noudattamaan sitä ikään kuin totumuksen voimasta. Kvasisopimusta noudatetaan lopulta jopa varmemmin ja tehokkaammin juuri siksi, että sydämessä sijaitsevan metafysisen moraalilain lailla sen ehtoja ei ole kirjoitettu mihinkään näkyviin:

And yet there certainly is such a Thing as an *implied* Covenant...between every Prince, and every Subject throughout his Dominions...For every Trust implies a Covenant, or Condition of some Kind, or other, according to the Nature of the Case; and therefore these Trusts may with great Propriety be termed *Quasi-Contracts*.¹⁰⁶

Vaikka kvasisopimuksen tarkempia ehtoja ei olisikaan missään määritelty, oli hallintovalta Tuckerin mielestä käytännössä aina rajoitettua. Hallinnon asettamien velvollisuuksien olemassaolo ja varaukseton tottelu sen enempää kuin mikään sen kohteiden persoonan abstrakti moraalinen yhtenäisyys eivät edellyttäneet Tuckerin mukaan kaikille myönnettyjä abstrakteja poliittisia oikeuksia. Ne eivät myöskään edellyttäneet sen enempää jokaiselta oman tietoisuuden suostumuksen antoa tai tosiasiallista vaikutusvaltaa siihen, millainen tuon hallinnon koostumus tai sen lainsäädännön sisältö kuuluisi milloinkin olla.¹⁰⁷

3.3. Hallinnon ja sen kohteiden oikeudet ja velvollisuudet

1700-luvun loppupuolen kaupallistuva yhteiskunta mutta toisaalta myös lockelainen tasavaltalaisuus edellyttivät yhtä enemmän niin persoonan moraalisuuden yhtenäisyydeltä kuin hänen tietokyvyiltäänkin. Yksilöt harjoittivat vaihdantaa tiheästi vaihtuvissa lyhytaikaisissa sopimus- ja ihmissuhteissa elinikäisten statusryhmien välisten riippuvuussuhteiden sijaan.¹⁰⁸ Lockelainen, itsestään ja toimintansa motiiveista korostuneen tietoinen, abstrakti persoonallisuus oli erilaisia kansalaisryhmiä sekä moraalisilta että juridisilta vastuultaan tasa-arvoistava ominaisuus. Lockella tuo abstrakti tietoisuuden voima ei välttämättä tarvinnut olla sen enempää materiaalia kuin hengenkään ominaisuus. Locken mukaan yksilössä tapahtui ainakin yksi iso laadullinen muutos silloin,

¹⁰⁶ Tucker 1999 [1781], 94. Kursivointi Tuckerin. Tuckerin kannalta oli käsittääkseni tärkeää, että hänen omalle vaihtoehdolleen oli kielessä olemassa termi, jolla sen olemassaoloon saattoi viitata. Itse kvasisopimusta kun ei voinut havaita, vaan pelkästään sen voimassaolon seuraukset. Eli kun ihmiset käytännössä noudattivat sitä sen enempää oikeuksiaan tai velvollisuuksiaan kyseenalaistamatta (vrt. Ayers 1996, 115).

¹⁰⁷ Riley 2008, 368. Ks. myös Pocock 1985b, 120.

¹⁰⁸ Pocock 1985b, 177. Pocockin mukaan erilaisten moraaliteorioiden lukuisuus juuri 1700-luvulla selittyy juuri

kuin hänestä lopulta tuli moraalinen toimija. Tällöin hän alkoi järkensä avulla tiedostaa toimintaansa ja sen motiiveja yhä paremmin.¹⁰⁹ Poliittisessa mielessä vapaan tahdon omaava, itsemääräytyvä ja moraalinen toimija ei voinut enää olla riippuvainen minkäänlaisesta mielivallasta. Hän oli nyt yhtä vapaa ja tasa-arvoinen kaikkien, mukaan lukien omien vanhempiensa, kanssa. Tucker ei voinut tällaista vapaamielisyyttä hyväksyä. Hänen patriarkalisemman ajattelutapansa mukaan ihminen syntyi aina niin epäpoliittisemman perheyhteisön kuin poliittisen yhteisönkin jäseneksi, ja siten niiden hallinnon kohteeksi. Jäsenyyksien mukanaan tuomista velvollisuuksista hän myös pysyi riippuvaisena koko ikänsä.

1700-luvun loppupuolen Britanniassa lockelaiset Price ja Priestley olivat molemmat ryhtyneet vaatimaan, että jokaisen tällaisen itsemääräytyvän persoonan tuli voida osallistua hallintoon ja sen päätöksentekoon joko suoraan itse tai vähintäänkin virtuaalisesti eli äänestämänsä edustajan välityksellä. Muuten hän ei pystyisi elämään moraalisisessa tai poliittisessä mielessä aidosti vapaata tai hyvää elämää.

Now, according to Principles of Mr. LOCKE and his Followers,...the right of voting is not annexed to Land, of Franchises, to Condition, Age, or Sex; but to human Nature itself, and to moral Agency: Therefore, whenever human Nature, and moral Agency do exist together, be the Subject rich or poor, old or young, male or female, it must follow from these Principles, that the Right of voting must exist with it: For whoever is a moral Agent is a *Person*, and *Personality* is the only Foundation of the Right of voting. To suppose the contrary...is *gross Ignorance*, or something worse.¹¹⁰

Tuckerin mukaan hänen oman aikansa lockelaiset olivat kuitenkin edelleen vain periaatteessa tätä mieltä. Käytännön tasolla naisia ei edelleenkaan pidetty riippumattomina persoonina tai itsemääräytyvinä moraalisisina toimijoina. Edes Britannian parlamentti uudistuksen isäksi (Father of Reform) kutsuttu John Cartwright (1740–1824) ei ollut valmis laajentamaan parlamentin alahuoneen äänioikeutta esimerkiksi naisia koskevaksi oikeudeksi. Tähän epäjohdonmukaisuuteen Tucker tarttui.

¹⁰⁹ Laslett 1991, 95. Kehitys (progress) ei 1700-luvulla tarkoittanut edistystä vaan määrällistä kasvua (Clark 2000, 12).

¹¹⁰ Tucker 1999 [1781], 30. Kursivoinnit Tuckerin. Ks. myös Hampsher-Monk 2011, 671–673.

he will not allow that Right to Females of the Human Kind, which he expressly declares in many Places, to be a Right inseparable from Human Nature...Representation (says he) depends on Personality alone...In other places, he allows, Women are Persons, and Moral Agents, as well as Men; and that they have Souls to be saved. Yet in spite of all these Concessions, he maintains, that it is absurd to suppose, that Women have those Rights of voting at Parliamentary Elections, which belong to, and are, according to him, unalienable from human Personality.¹¹¹

unless indeed you can prove beforehand, that those whom you exclude, have no Conscience at all, and have no Sense of Right and Wrong...otherwise you will act diametrically opposite to the grand fundamental Principle of your Founder (the Lockian Principle of the indefeasible Right of private Judgement) by excluding them. In short...you yourself will be an Usurper and a Robber.¹¹²

Ongelman ydin piili siinä, että jo Locke oli Tuckerin mukaan aikanaan perusteetta tulkinnut yksityisyyden piirissä sinänsä perusteltujen yksilöllisten ja luovuttamattomien oikeuksien kuuluvan myös julkisuuden piiriin asioihin. Esimerkiksi uskonnolliset oikeudet kuuluivat yksityisyyden piiriin. Ne olivat kuitenkin Tuckerin mukaan luonteeltaan laadullisesti täysin erilaisia julkisuuden piiriin kuuluvien poliittisten oikeuksien kanssa. Niitä ei voi siten samaistaa toisiinsa, eikä niillä varsinkaan voi olla identtisiä seurauksia. Tätä Locke tai hänen kannattajansa eivät Tuckerin mukaan olleet tajunneet. Locken aikana uskonnollinen suvaitsevaisuus oli ollut liian vähäistä, joten Locke oli Tuckerin mukaan täysin perustellusti kannattanut yksityiselämän ulottuvuudella suurempaa ajatuksen- ja omantunnonvapautta. Oli oikeus harjoittaa itse vapaasti valitsemaansa uskontoa parhaimmaksi katsomallaan tavalla niin kirkollisten kuin maallistenkin hallintoviranomaisten mitenkään siihen puuttumatta.

...in the Affairs of Conscience no Man can act...as Proxy...a Deputy, Substitute, or Representative for another...but every Man must think, and act personally for himself...the Rights of private Judgement are absolutely

¹¹¹ Tucker 1999 [1781], 186. Yleinen äänioikeus oli 1780-luvulla ilmaantunut uusi vaatimus (Clark 2000, 8).

¹¹² Tucker 1999 [1781], 32–34.

unalienable...they are *untransferable*: and therefore every Man must of Necessity...be his own Legislator, (under God) his own Governor, and his own Director in the Affairs of Religion.¹¹³

Tällaiset hallinnon kohteiden luovuttamattomat abstraktit oikeudet eivät kuitenkaan olleet käytännössä suoraan laajennettavissa koskemaan myös julkisuuden piiriin kuuluvia asioita. Kellään ei siten ollut oikeutta kyseenalaistaa hallintoinstituution olemassaoloa tai sen asettamia velvoitteita vain sen perusteella, ettei ollut itse niihin päässyt tietoista suostumustaan antamaan. Äänestystilanteet osoittaisivat tällaisten periaatteiden mahdottomuuden:

If the Cases are parallel, then the unalienable Rights of private Judgment are not to be set aside by the Determination of any Majority whatever. For as a Plurality of Votes is no Evidence of Infallibility, a Man's inward Conviction may not be altered by his being overpowered by Numbers...He must follow the dictates of his own Conscience, and he has an *unalienable* Right so to do...Well, but Mr. LOCKE himself acknowledges, that were this to be allowed, that is, were the Minority permitted to act contrary to the sense of Majority, civil Government itself could not subsist...And by so doing he reduces himself to the Dilemma, either of giving up his whole System, that no Man is bound to obey those Laws, which have been imposed upon him without his own Consent; or he must shew that a Man doth consent, and doth not consent, at the same Time, and in the same Respect...Dr. PRIESTLY is more open and ingenious. He did not attempt to shun the Difficulty...though the Argument he made use of is weak and trifling...inasmuch as an *unalienable* Right is of such a Nature, that it cannot be surrendered to a Majority: And even if this were attempted, such a Cession, (to adopt the Words of Dr. PRICE), would either bind not at all, or bind only the Individuals, who made it.¹¹⁴

¹¹³ Tucker 1999 [1781], 33. Kursivointi Tuckerin.

¹¹⁴ Tucker 1999 [1781], 34–35. Kursivointi Tuckerin. Tuckerille vastannut lockelainen Toews kiisti tältäkin osin Tuckerin väitteet. Jokaisen yksilön hyväksyntää kaikkiin päätöksiin ei vaadittu, kunhan hänelle vain oli taattu äänioikeus enemmistövaalissa (Toews 1999 [1782], 239).

Lopulta ainoa ulospääsy tällaisesta yksilöllisten luovuttamattomien oikeuksien aiheuttamasta periaatteellisesta umpikujasta julkisen alueella olisi Tuckerin mukaan vain pään päällä roikkuva Damokleen miekka eli väkivallalla uhkaaminen. Shaftesburyn moraalifilosofian eikä myöskään Tuckerin ihmiskäsityksen mukaan pelko ei toiminnan motiivina ollut yksilön arvolle sopivaa yhtään sen enempää, kuin sen herättäminen oli hallinnon arvolle tai sen auktoriteetin kunnioittamiselle.

Therefore in every View it is strictly demonstrable, that according to Lockian System, nothing less than *Unanimity* can keep such a Society as this from the Danger of breaking to Pieces every Moment; for a single *dissentient Voice*...is sufficient to throw the whole Constitution of the State in Chaos and Confusion...; Nor is there any other effectual Remedy to be applied in this desperate Disorder, but that of a Sabre held over the Dissentient's Head, with a Threat of cleaving him down, if he should persist in the Exercise of his unalienable Right. This indeed has been known to have produced *Unanimity*, when other Motives could not prevail. What infatuated Politics are these! And to what Mazes of Error, and Absurdity, do Men run, when they stray from the Paths of common Sense!¹¹⁵

...That this very Argument of *unalienable Rights*, weak and trifling as it is, may nevertheless become a formidable Weapon, in the Hands of desperate *Catalinian* Men, for establishing a real and cruel Tyranny of their own (according to the Example which the *American* Rebels have already set) instead of that harmless, imaginary Tyranny, of which they so bitterly complain at present.¹¹⁶

Tuckerin mukaan lockelaisesta yhteiskuntasopimusteoreettisesta ajattelusta seuraavat, sekä periaatteellisella että käytännöllisellä tasolla ratkaisemattomilta vaikuttavat ongelmat olivat kuin olivatkin ylitettävissä. Ratkaisu oli kvasisopimus.

Here in *Britain* the important Distinctions, so often mentioned, of actual contracts and of Quasi-Contracts enter into the very Essence or our

¹¹⁵ Tucker 1999 [1781], 34–35. Kursivointi Tuckerin. Shaftesburysta ks. Darwall 2011, 993–996.

¹¹⁶ Tucker 1999 [1781], 129. Kursivoinnit Tuckerin.

Government. For every voter or Elector, by giving his Vote, makes himself an *actual* Contractor. And every Non-Voter...as a *Quasi-Contractor*...And by means of that Quasi-Contract...the Evils of democratical anarchy and Confusion are prevented, and Government itself rendered an useful, practicable Thing, instead of being either a visionary Scheme, or an Engine of the blind Fury of a mad Populace.¹¹⁷

Tucker ei siten täysin vastustanut sitä ajatusta, että myös silloinen brittien hallintomuoto olisi mahdollisesti kaivannut joiltain osin uudistamista. Tämä myönnytys ei tarkoittanut sitä, että Tucker olisi ollut millään lailla vakuuttunut tuota parlamenttireformia hänen omana aikanaan vaatineiden päämäärien viisaudesta tai ainakaan niiden motiivien puhtaudesta. Uudistustarve koski hänen mukaansa lähinnä parlamentin ”demokraattista” osaa eli alahuonetta. Sen sijaan periytyvän kuninkuuden tai aristokratian korruptoituneisuudesta tai mielivallasta ei enää, toisin kuin menneisyydessä, tarvinnut Britanniassa kantaa Tuckerin mielestä perustellusti huolta. Huoli kohdistui pikemminkin nyt siihen, että ne eivät olleet enää yhdessäkään kyllin voimakkaita rajoittaakseen tehokkaasti vaaleilla valittua hallinnon osaa.¹¹⁸

This is the Case with Respect to the democratical Part of our Government...which call out for Remedy, if any can be found, which will not increase the Disease, instead of curing it, or will introduce new, and worse Evils, by attempting to remove the old ones.¹¹⁹

Tärkeintä Tuckerin mielestä oli se, että annetun lääkkeen voimakkuus tulisi olla oikeassa suhteessa sairauteen. Erityisesti voimakkainta lääkettä eli väkivaltaista aktiivista vastarintaa ei tulisi käyttää parannuskeinona kuin äärimmäisessä poikkeustilanteessa. Tuckerinkin mukaan hallinnon kohteilla säilyi kyllä aina periaatteellinen oikeus vastustaa mielivaltaiseksi osoittautuvaa hallintoa myös voimakeinoin. Mutta kriteeri sen käytölle oli niin korkealla, että se vaati todella poikkeuksellisia olosuhteita täytyäkseen.

¹¹⁷ Tucker 1999 [1781], 130. Kursivointi Tuckerin.

¹¹⁸ Tucker 1999 [1781], 130–131. Britannian parlamentin alahuone ei ollut enää 1700-luvun lopulla säätyvaltiopäivät, vaan perustui alueelliseen edustukseen. Puhdas demokratia tai puhdas monarkia eivät olleet hyväksytyjä vaihtoehtoja Britanniassa. Edelleen seurakunnat eivätkä puolueet olivat pääasiallinen väylä poliittisen hallinnon ja hallittujen väliillä. Siksi kirkko eikä alahuone oli myös pääasiallinen yhteiskunnallisen kritiikin kohde. (Clark 2000, 269, 320–321.)

¹¹⁹ Tucker 1999 [1781], 138.

the critical Moment for the Application of such a desperate Remedy, seems to be, when the Evils suffered are grown so great and intolerable, without any reasonable Prospect of Amendment, that, according to the most impartial Calculation, they evidently overbalance those which would be brought on by resisting such evil Governors.¹²⁰

Esimerkiksi Englannin 1600-luvun lukuisat veriset tapahtumat eivät, ei edes vuosi 1688, olleet Tuckerin mukaan täyttäneet näitä kriteerejä toisin kuin lockelaiset väittivät. Myöskään Amerikan siirtokuntien itsenäistymiseen tuo periaate ei ollut soveltunut, vaikkei Tucker niiden irtautumista Britannian vallasta jäänyt sen kummemmin suremaankaan. Käytännössä Tuckerin kuvaileman kansalaisen oli vaikeata noudattaa mitään muuta kuin jo Paavalilta tuttua periaatetta, jonka mukaan tuli antaa keisarille se, mikä keisarille kuului. Tuo keisari oli Tuckerin mielestä legitiimi hallitsija niin kauan, kuin hän vain pystyi keinolla millä hyvänsä pitämään hallintovaltansa tehokkaana. Kysymykset siitä, oliko hallinto alun perin perustanut valtansa moraalisesti oikealla tavalla tai käyttikö se sitä oikeista motiiveista lähtien, eivät lopulta näyttäneetkään Tuckerin mielestä kuuluvan asiaan. Hallinnon kohteen velvollisuus oli puolustaa kulloinkin voimassa olevaa hallintoa loppuun saakka. Vain jos se siitä huolimatta kaatui, hän voisi jättää huomiotta omat kirjoittamattomat velvollisuutensa sitä kohtaan. Sitä ei silloin luettaisi hänen syykseen viimeisellä tuomiolla.¹²¹

Tuckerin oman ajan lockelaisten taholta tulleet, luonteeltaan liian abstraktit ja ylimitoitettut uudistusvaatimukset muodostivat Britannialle hänen mukaansa paitsi yhteiskuntamoraalisen myös turvallisuusongelman. Heidän tulisi enemmän luottaa ajan myötä itse hallintoinstituutiosta kertyneeseen historialliseen kokemukseen, kuin spekuloida joillakin luovuttamattomilla luonnollisilla ja perustuslaillisilla oikeuksilla.

the proposed Alterations from the present System, should deviate as little as may be, from the present Forms of Government, and cause no *remarkable*

¹²⁰ Tucker 1999 [1781], 19.

¹²¹ Tucker 1999 [1781], 38–41, 52, 59, 215. Myös Locken kohdalla on epäselvää, edellyttikö hän olemassa olevan hallinnon legitiimiydeltä tietoa sen alkuperäisistä muodostajista ja valtuuttajista (Laslett 1991, 117).

Changes in the external Police, and long established Customs of the *English Nation*.¹²²

Hallinnon näkökulmasta katsottuna sen tärkeä periaatteellinen velvollisuus oli mitään vastarintaa kaihtamatta, eli keinolla millä hyvänsä, kyetä tarvittaessa saattamaan uudelleen voimaan hallinnon kohteiden hyväksyttävissä oleva moraalinen järjestys. Puhdas tasavalta ei Tuckerin mukaan tähän kyennyt, vaan se oli aina vaarassa jäädä muulla tavalla hallintonsa järjestäneiden yhteisöjen nielaisemaksi.¹²³

Moraalisesti oikeudenmukainen hallinto ei voisi koskaan olla pelkkä pelkoa herättävä väkivaltakoneisto. Hallinnon kohteista tulisi tällöin ikään kuin vain pieniä hiukkasia, jotka vain mekaanisesti reagoisivat hallinnon heille antamiin impulsseihin. Ainakin tällöin kyseessä olisi nähdäkseni sellainen tyrannia, jonka harjoittamaa mielivaltaa sen kohteilla olisi periaatteellinen oikeus nousta aktiivisesti vastustamaan. Tällaisten hyvän hallinnon periaatteita koskevien huomioiden taustalta luen itse viitteitä Tuckerin materialistista ja mekanistista ihmiskuvaa vastustaneesta ajattelusta. Juuri sellaisen ihmiskuvan edes periaatteellisesta mahdollistamisesta Tucker edellisessä luvussa kuvatulla tavalla Locken ja oman aikansa lockelaisten metafysistä ja moraalifilosofista ajattelua kritisoi. Tuckerin itsensä mukaan riittävän toimeenpanokyvyn ohella minkä tahansa hyveellisen hallinnon toisiaan vahvistavina periaatteina olivat aina viisaus ja hyvyys.¹²⁴

Luovuttamattomien oikeuksien ohella lockelaiset 1700-luvun loppupuolen Britanniassa ja Amerikassa olivat kyseenalaistaneet veronmaksuvelvollisuuden ehdottomuuden. Maanomistusoikeuteen läheisesti liittyen se oli ollut Lockellekin tärkeä teema. Käsittelen lopuksi vielä Tuckerin kantaa siihen, sillä sen epäily herätti hänessä erittäin voimakkaita tunteita. Tuckerin mukaan veronmaksuvelvollisuuden moraalisesti täysin hyväksyttävissä oleva motiivi oli ylläpitää yhteisen hyvän kannalta ehdottoman tarpeellisen ja myötäsyntyisen hallintoinstituution olemassaoloa. Myötäsyntyisyydestään huolimatta se ei näet pysynyt kauaa olemassa, jos hallinnon kohteet eivät kokeneet velvollisuudekseen ylläpitää sitä.

¹²² Tucker 1999 [1781], 146–147.

¹²³ Tucker 1999 [1781], 119. Myös Locken mukaan toimintakykyinen hallinto oli tärkeä, sillä se pystyi tarvittaessa poistamaan ihmisyhteisössä vallalle päässeän anarkian tai epäjärjestyksen, joka oli ihmiselle Jumalan kuvana aina häpeällistä (Laslett 1991, 118).

¹²⁴ Tucker 1999 [1781], 113–115.

1700-luvun lopun lockelaisille hallinnon olemassaolo vaikutti sen sijaan olevan yksilön ja hänen luovuttamattomien vapauksiensa näkökulmasta katsottuna parhaimmillaankin vain välttämätön pahe. Ei siten voinut olla moraalisesti täysin riidatonta vaatia kaikkien jäsentensä automaattista ja varauksetonta sitoutumista sen ylläpitämiseen, ainakaan ilman etukäteen tietoisesti määriteltyjä ehtoja. Verojen maksu yhtä lailla kuin esimerkiksi myös maanpuolustus nähtiin tällöin enemmän yksilön vapaaseen tahtoon kuin velvollisuuteen perustuvana: "Taxes are a free Gift, and not Debt due to the Public."¹²⁵ Vastaavasti hallinnolla ei ollut ehdotonta moraalista oikeutta vaatia niitä jäseniltään. Tucker ei voinut tällaisia päätelmiä millään hyväksyä.

For, after all it is plain to a Demonstration...That Protection and Allegiance, between Prince and People, are reciprocal Ties, and the one necessarily infers the other, without the Formality of an express personal Covenant, or positive Stipulation, so that if the Duty of Protection be performed on the one Side, that of Allegiance ought to be observed on the other, and *vice versa*.¹²⁶

For a Tax in the very Nature of it, implies something compulsory, and not discretionary; something, which is not in our own free Choice, but is imposed by an Authority superior to our own: Whereas a mere Gift, or free-will Offering implies just the contrary...Here then be it observed, that it can never be true, that Providence hath left Mankind in a State of such total Indifference respecting Government, that it should depend on their own Option, whether they will have any Government, or none at all. I say, this can never be true of the Species in general; whatever particular Exceptions there might of here and there a wayward Individual, who ought to be regarded as a Monster deviating from the common Course of Nature.¹²⁷

Locken oma kanta Tuckerin ymmärryksen mukaan oli vielä ollut se, että ainakin (maa)omaisuuden hankkiminen oli kirjallisen sopimuksen puuttuessa hiljainen mutta

¹²⁵ Tucker 1999 [1781], 41.

¹²⁶ Tucker 1999 [1781], 40. Kursivointi Tuckerin.

¹²⁷ Tucker 1999 [1781], 41. Lockelainen Toews (1999 [1782], 223–225, 230) syytti Tuckeria heitä kohtaan suunnatun olkiukon rakentamisesta. Locke tai lockelaiset eivät olleet hänen mukaansa todellisuudessa kiistäneet esimerkiksi veronmaksun velvoittavuutta.

riittävä ilmaus sille, että kyseinen yksilö oli ainakin omaksi elinajakseen antanut tietoisesti suostumuksensa poliittisen yhteisöön kuulumiselle ja siten myös siitä seuraavista velvollisuuksista huolehtimiselle.¹²⁸ Tuckerin tulkinnan mukaan tämä yhteisön jäseneksi suostuminen ei Locken mukaan lähtökohtaisesti kuitenkaan automaattisesti sitonut seuraavaa sukupolvea, ainakaan jos he eivät sattuneet perimään kyseistä omaisuutta itse. Tucker ei pitänyt käytännössä mahdollisena, että mikään hallinto voisi säilyä olemassa ajallisesti kovinkaan kauan näin sattumanvaraiseen sitoutumiseen perustuen. Toisin sanoen myötäsyttyisen poliittisen yhteisön olemassaolo, siitä seuraavine oikeuksineen ja velvollisuuksineen, ei voinut olla riippuvainen vain jäsentensä vapaasta ja tietoisesti harkitusta valinnasta liittyä sen jäseneksi.¹²⁹

That the Father's being a Subject to any Government , lays no sort of Obligation on the Son to be a Subject likewise; notwithstanding that he was born under its Jurisdiction, bred and educated under its Protection, and had enjoyed all its Privileges and Advantages from his helpless Infancy 'till he arrived at Man's Estate: Yet, for all this, it seems the State has no Right to consider such a Person as a *Subject*.¹³⁰

Yhtä absurdi tilanne olisi kyseessä esimerkiksi silloin, jos hallinto puolestaan katsoisi, ettei sen velvollisuutena olisi joskus tulevaisuudessa kerättävistä verovaroista maksaa sen julkisiin velkakirjoihin sijoittaneille ihmisille heidän rahojaan korkojen kera takaisin. Sijoittajilla ei olisi niihin mitään automaattista oikeutta, vaan niiden maksaminen jäisi hallinnon vapaan harkinnan varaan. Kaiketi hieman pilke silmäkulmassa Tucker suositteli tätä vaihtoehtoa juuri amerikkalaisille.

And therefore I would humbly recommend it to Dr. PRICE, and his Friends, the *American* Congress, to try to borrow Money on these Terms, towards defraying the Expence of their glorious War.¹³¹

¹²⁸ Laslett 1991, 111.

¹²⁹ Tucker 1999 [1781], 38–40.

¹³⁰ Tucker 1999 [1781], 54. Kursivointi Tuckerin.

¹³¹ Tucker 1999 [1781], 54. Kursivointi Tuckerin. Ennen Yhdysvaltain liittovaltion perustuslain syntyä vuonna 1787 konfederaation hallinnolla oli vaikeuksia saada kerättyä itsenäistyneiltä siirtokunnilta veroja kustannustensa kattamiseen. Sama ongelma liittovaltiolla on ajoittain edelleen.

4. Päättäntö

Tutkielman tulkintaideana oli lukea Tuckerin vuoden 1781 teoksen sisältämää poliittista ajattelua hänen muutamaa vuotta aikaisemman Locken moraalifilosofiseen metafysiikkaan kohdistaman kritiikin valossa. Tämä osoittautui ainakin pääosin hedelmälliseksi vaikkei kovin helpoksi ratkaisuksi. Sen kautta Tuckerin Locken ja lockelaisten poliittiseen ajatteluun kohdistama ankara kritiikki, jota ennen kaikkea Pocock on tuonut artikkeleissaan esille, tuli entistä ymmärrettävämmäksi. Tuckerin epäluulo Lockeä kohtaan ei ollut seurausta vain Tuckerin ja hänen oman aikansa lockelaisten akuuteista poliittisista tai teoreettisista erimielisyyksistä 1700-luvun loppupuolen Britanniassa käydyissä keskusteluissa. Taustalla vaikutti Tuckerin epäluuloisuus hänen mukaansa inhimillisen moraalisuuden perustaa liiaksi kyseenalaistavaan Locken moraalifilosofiaan. Se vaaransi samalla kristillisen moraaliopin. Locken metafysisempi ajattelu sisälsi kaiken kaikkiaan sellaista turhaa spekulointia, joka olisi brittihallinnon kannalta yhtä vaarallista kuin kirkonmiesten mielessä edelleen olleet 1600-luvun vastaavat esimerkit osoittivat. Muun muassa Pohjois-Amerikan vallankumouksen myötä uudelleen esiin nousseet Locken poliittiset ajatukset tuntuivat tässä ympäristössä Tuckerin mielestä aivan liian radikaaleilta. Myöskään hänen moraaliskeptisismiään ei kannattaisi ihmisten mieliin liikaa ruveta nostamaan. Kenties siksi Tucker ei halunnut omaa kriittistä suhtautumistaan siihen edes julkaista.

Oman luentani valossa Pocockin Tuckerin poliittisessa ajattelussa korostama optimistisempi ja modernimpi myötäsyttyinen sosiaalisuus ei ollut riittävä perusta hallintoinstitution olemassaololle tai sen ja alamaisten välisen suhteen moraalisuudelle. Ihmisen poliittisen ulottuvuuden ymmärtämiseksi oli Tuckerin mukaan edelleen välttämätöntä hieman perinteisemmin edellyttää inhimillisen moraalisuuden myötäsyttyisyyttä. Tämä tarkoitti samalla sitä, että ihmisyhteisöjen tai niiden hallintojen ja alamaisten välisen suhteen ei todellisuudessa tarvinnut perustua mihinkään tietoiseen suostumukseen. Ne muodostuivat niin huomaamatta ja automaattisesti, ettei tietoista harkintaa voinut niiden suhteen edellyttää. Vain Jumalan asettama ihmisen myötäsyttyinen moraalirakenne mahdollisti niiden synnyn. Se teki myös tarpeettomaksi määritellä ennalta käsin tietoisesti mitään abstrakteja poliittisia oikeuksia hallinnon kohteille. Juuri sitä 1700-luvun loppupuolen lockelaiset olivat sopimuksellisuudellaan ryhtyneet vaatimaan. Ihmiset eivät olleet myötäsyttyisesti keskenään tasavertaisia

ainakaan minkään lockelaisen abstraktin tietoisuuden voiman perusteella. Päinvastoin he tunnistivat myötäsnytyisen moraalisen rakenteensa avulla vaistomaisesti maailmassa vallitsevan hierakkisen järjestyksen, ja motivoituivat vahvasti suuntaamaan kaikessa toiminnassaan sen mukaisesti. Myötäsnytyisen moraalisuutensa takia heistä tuntui palkitsevalta kunnioittaa statukseltaan ylempiarvoisten auktoriteettia. Näin ollen myöskään velvollisuus ylläpitää yhteisen hyvän kannalta välttämätöntä hallintoinstituutiota veroilla ei voinut olla riippuvaista jokaisen yksilön muista riippumattomasta tietoisesta harkinnasta.

Toisaalta myös myötäsnytyisen hallintoinstituution tuli yhtä selvästi ottaa toiminnassaan ja sen motiiveissa huomioon kohteensa. Tämä ei millään muotoa edellyttänyt sitä, että alamaiset olisivat jotenkin osallistuneet sen perustamiseen tai sen toimintaan edes epäsuorasti. Vaikka hallinto alun perin oli moraaliltaan puhdas instituutio, saattoi se ajan myötä korruptoitua ja muuttua mielivaltaiseksi. Tämä johtui siitä, että pääsy sydämissä sijaitsevaan ja arvomaailmassa aidosti vaikuttavaan, muuttumattomaan moraalistandardiin oli estynyt. Tästä huolimatta alamaisille ei käytännössä koskaan syntynyt oikeutta ottaa suvereenia valtaa väkisin itselleen. Jo alun perin ihmiset olivat jakaantuneet myötäsnytyisesti hallitsijoihin ja alamaisiin. Koska hallinnon kohteilla ei koskaan ollut osaa eikä arpaa tuohon suvereeniin hallintovaltaan, eivät he voineet koskaan myöskään vaatia siltä mitään itselleen. Lockella suhde hallinnon ja alamais<<<ten välillä oli täsmälleen päinvastainen. Hallinnon mahdolliselta epämoraalisuudelta sen kohteita suojasi Tuckerilla vain sananvapaus. Muita vapauksia, kuten yleistä äänioikeutta, ei tarvittu. Hallinnon moraalittomat eli vain sitä itseään palvelevat toimet ja motiivit pääsisivät joka tapauksessa esiin. Hallinto voitaisiin myös palauttaa takaisin kohti sen myötäsnytyistä moraalisuutta vähittäisin muutoksin, mihinkään väkivaltaisiin vallankumouksiin ei olisi koskaan syytä ryhtyä.

Hallinnon moraalisen hyväksyttävyyden vaatimus oli Tuckerille enemmän seurausta sen kohteiden myötäsnytyisestä moraalisesta rakenteesta kuin mistään lockelaisten abstrakteista luovuttamattomista ja poliittista yhteisöä edeltäneistä ihmisoikeuksista. Hallinnon moraalittomuus tai mielivaltaisuus eivät koskaan voisi jäädä pitkäksi aikaa huomaamatta, niin voimakkaasti sen kohteiden myötäsnytyinen moraalinen rakenne heitä sen havaitsemiseen oletetusti ehdollisti. Moraalittomuus yksinkertaisesti tuntuisi heistä niin pahalta tai väärältä, etteivät he voisi kauaa jättää sitä huomiotta. Oma kysymyksensä oli kuitenkin se, mitä hallinnon kohteet olivat tuon jälkeen oikeutettuja tekemään.

Vaikka kaikilla hallintojen kohteilla Tuckerinkin mukaan oli aina periaatteellinen oikeus vastustaa aktiivisesti mielivaltaiseksi osoittautunutta hallintoa, käytännössä heidän oma kohtalonsa viimeisellä tuomiolla vaarantuisi, jos he eivät seisoi oman hallinnon takana miltei tilanteessa kuin tilanteessa. Hallintoinstituutio oli Tuckerille edelleen yhtä vahvasti Jumalan asettama kuin se oli ollut perinnöllisessä absoluuttisessa monarkiassa. Vaikka itse hallintoinstituutio oli myötäsytynen sen moraalisuus ei sitä ollut. Hallinto oli aina altis korruptoitumiselle. Voimassa olevaa hallintoa ei silti saanut yrittää vaihtaa eikä varsinkaan yrittää väkivalloin paluuta takaisin johonkin lockelaiseen teoreettiseen luonnontilaan, jossa koko hallintoinstituutio purkautuisi. Sen sijaan vähittäisten muutosten kautta hallinto oli Tuckerin mukaan palautettavissa ainakin pikkuhiljaa kohti yhteisön alkuperäistä moraalista järjestystä, eli kaikkien yhteistä hyvää.

Amerikan alkuperäisasukkaiden kuvaaminen villieläinten kaltaisina oli Tuckerin kannalta lopulta pieni hinta siitä, että hän saattoi yrittää pitää omaan poliittista ajattelua johdonmukaisempana kuin lockelaiset olivat omaansa kyenneet pitämään. Intiaanit olivat vain poikkeus, joka vahvisti Tuckerin yleistä sääntöä hallinnon myötäsytynisyydestä. Se ei tarvinnut olla tällöin mitenkään miellyttävä poikkeus. Tuckerin ajattelu vaikutti monella tavalla olevan eräänlaisella vedenjakajalla. Toisaalta hän korosti oman aikakautensa modernisuutta ja tulkitsi menneisyyttä skottilaisten kaupallista yhteiskuntaa korostavien vaiheteorioiden valossa. Toisaalta hän vaikutti edelleen melko perinteiseltä ajattelijalta, jolle yhteisöjen hierarkisuus tai hallinnon olemassaolon kyseenalaistamattomuus olivat osa Jumalan luomaansa maailmaa asettamaa arvojärjestystä. Ihmisen laadullisesti erityistä asemaa tässä järjestyksessä ei tule millään lailla ryhtyä kyseenalaistamaan. Siihen Locke oli röyhkeydessään antanut liikaa mahdollisuuksia, joihin lockelaiset sitten olivat tarttuneet.

Tucker osoittautui aineistoni perusteella mielenkiintoiseksi, joskin ristiriitaiseksi poliittiseksi ajattelijaksi. Valtaosassa tutkimuskirjallisuutta häntä lähestytään edelleen enemmän taloushistoriallisesta näkökulmasta. Ennen kaikkea hän osoittautui ajattelijaksi, jolle 1700-luvulle tyypilliset moraalifilosofiset kysymykset merkitsivät paljon. Esitän, että ennen muuta niiden pohjalta hän muodosti kantansa sekä aikansa ajankohtaisiin poliittisiin kysymyksiin että teoreettisempaan yhteiskuntasopimusajatteluun. Anglikaanisena kirkonmiehenä Tucker vastusti sellaista liian modernia maallistumista ja inhimillisen moraalikyvyn epäilyä,

joille hän 1700-luvun Britanniassa katsoi ennen kaikkea Locken raivanneen tietä. Ilmeisesti edelleen 1700-luvun Britannialle tyypillisesti hän vastusti mannermaalla enemmän harrastettua metafyyristä teoretisointia ja filosofista spekulointia, vaikka ilmeisen vastahakoisesti turvautui siihen itsekin. Tuckerin oma systemaattisempi poliittinen ajattelu oli kaikkea muuta kuin ristiriidatonta. Kenties sitä peittäääkseen hän pyrki tuomaan esiin ristiriitoja myös vastustajien ajattelussa.

Tuckerin oli helppo nälväitä niitä vain näennäisesti liberaaleilta vaikuttaneita aikalaisiaan, jotka eivät Britanniassa olleet periaatteistaan huolimatta käytännössä valmiita esimerkiksi myöntämään äänioikeutta naisille. Yleisemminkään 1700-luvun loppupuolen Britanniassa ei vielä oltu valmiita sellaiseen kokonaan uudenaikaiseen moraalifilosofiseen ajattelutapaan, jossa jokainen yksilö oli lähtökohtaisesti vapaa ja kykenevä vastuulliseen toimintaan. Tällainen ajattelutapa oli kuitenkin vähitellen murtautumassa esiin. Tucker piti tätä huolestuttavana yhteiskuntarauhan ja hallinnon ehdottoman auktoriteetin kannalta. Ylipäätään metafyyrisempi abstrakteihin luonnonoikeuksiin nojautuva perustuslaillinen ajattelu oli 1700-luvun loppupuolen Britanniassa vähitellen vaihtumassa maallisempiin ja utilitaristisempiin hyötylaskelmiin.¹³² Myös Tuckerilla oli nähtävissä tästä joitakin pieniä viitteitä ainakin arvioitaessa aktiiviseen vastarintaan ryhtymisen oikeutta sen haittojen ja hyötyjen punninnan kautta.

1700-luvun lopulla alettiin ajatella, että varmintä tietoa on se, joka tuotetaan ihmisten itse tekemien luokittelujen ja määritelmien avulla, eikä mielessä sijaitsevia yksittäisiä ideoita tiedostamalla. Lockelainen empiiristen aistihavaintojen teko kokemuksesta oli edelleen tärkeää, mutta ihmisen ajateltiin muokkaavan tuota informaatiota kielelliseen muotoon ja siirtävän sitä sukupolvelta toiselle. Toisaalta jos sanojen merkitysrakenne ei enää suoraan viitannut luonnossa vallitsevaan analogiseen järjestykseen, oli vaarana, että ihmisten mielikuvitus ei pysy kurissa ja erilaisten spekulatioiden ja väärinymmärrysten riski kasvaa.¹³³ Tuckerille oli tärkeää, että hänen omalla ratkaisuehdotuksellaan oli kielessä oma terminsä, kvasisopimus. Tällöin tuo hallinnon ja sen kohteiden välillä aina olemassa oleva veteen piirretty viiva saisi ikään kuin konkreettisemmän olemassaolon, vaikka sen sisältöä ei olisikaan missään muualla kuin ihmissydämissä, ja sielläkin lähinnä sanattomasti, määritelty. Se ei jäisi aivan yhtä teoreettiseksi käsitteeksi kuin Tuckerin

¹³² Vrt. Clark 2000, 396–397, 405.

¹³³ Vrt. Taylor 1996, 197–198; Garrett 2011, 164; Winkler 2011, 242.

mukaan oli jäänyt lockelaisten todisteluyrityksistä huolimatta edelleen vain oletusarvoisesti olemassa oleva varsinainen sopimus. Vaikkei sitä todellisuudessa ollut solmittu Tuckerin mukaan missään, oli 1700-luvun loppupuolen Britanniassa siitä huolimatta alettu lockelaisten toimesta harrastaa sellaista spekulointia, jossa se oletettiin joka tapauksessa olemassa olevaksi. Siitä voitiin vastaavasti esittää erilaisia liian pitkälle meneviä uudistusvaatimuksia, jotka Tuckerin mielestä uhkasivat Britannian yhteiskuntarauhaa.

Kokonaiskuva Tuckerin poliittisesta ajattelusta jäi aineistoni ja lähestymistapani perusteella mielestäni konservatiivisemmaksi kuin Pocockin tai taloushistorioitsijoiden rakentama. Tämä voi tietysti johtua siitäkin, että tarkastelun kohteena olleet tekstit olivat syntyneet paljon myöhemmin kuin hänen 1700-luvun puolivälissä ilmestyneet modernin kaupallisen yhteiskunnan paremmuutta käsitelleet tekstinsä. Tucker oli jo iäkäs mies ja kenties maailma vaikutti menevän hänen mielestään paitsi moraalisisessa myös poliittisessä mielessä väärään suuntaan. Vaikka hän eli yli Ranskan suuren vallankumouksen alkuvaiheen, hän ei tietävästi julkaissut siitä mitään. Hän pelkäsi kuitenkin, että Britannian hallintojärjestelmä joutuisi samankaltaisen vallankumouksellisen toiminnan kohteeksi kuin Pohjois-Amerikassa ja mannermaalla oli nähty. Pahimmat pelot eivät kuoleman koettaessa vuonna 1799 olleet Britanniassa toteutuneet.

Tuckerin traditionalismiin taipuvaista poliittista ajattelua kannattaisi jatkossa tutkia suhteuttamalla sitä 1700-luvun brittiläisessä perustuslaillisessa ajattelussa enemmän Pocockin hahmottamiin ancient constitutionalism- tai country- diskurssiin kuin moderniin lockelaisuuteen. Nämä diskurssit eivät nojanneet lockelaisiin abstrakteihin oikeuksiin, vaan traditionaalisiin englantilaisten vapauksiin ja hyveisiin sekä preskriptiiviseen common law-ajatteluun.¹³⁴ Oliko esimerkiksi Magna Chartan hylkääminen epäpätevänä historiallisena evidenssinä Tuckerilta tässä yhteydessä vain taktinen veto lockelaisten argumentaation tavoitteiden kumoamiseksi, vai miksei hän pitänyt sitä validina todisteena sopimuksellisuudesta? Miten Tucker ylipäättään suhtautui Englannin keskiaikaiseen tai vielä kaukaisempaan menneisyyteen tässä perustuslaillisessa mielessä? Tuckerin laaja teos vuodelta 1781 antaisi mahdollisuuksia myös tämän kysymyksen tarkasteluun. Yhtä vähän kuin Tucker tutkijoiden mukaan ansaitsee jäädä taloudellisena ajattelijana poliittisen

¹³⁴ Vrt. Goldie 2017, xxviii–xxx.

taloustieteen perustajan Adam Smithin varjoon, hän poliittisena ajattelijana ansaitsisi kokonaan jäädä konservatismiin oppi-isän Edmund Burken varjoon.

LÄHDELUETTELO

Painetut lähteet

Towers, Joseph 1782. "A Vindication of the Political Principles of Mr. Locke: In Answer to the Objections of the Rev. Dr. Tucker, Dean of Gloucester." Teoksessa *The Reception of Locke's Politics: from the 1690's to the 1830's*, vol. 4: Political Reform in the Age of the French Revolution, 1780–1838, toimittanut Mark Goldie, 219–262. London: Pickering & Chatto, 1999.

Tucker, Josiah 1778. "Notions of Mr. Locke, and his Followers, Considered and Examined." Teoksessa *The Collected Works of Josiah Tucker*, vol. 4: Government, toimittanut Jeffrey Stern, 1–113. London: Routledge, 1993. <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k24430c/f7.item>

Tucker, Josiah 1781. "A Treatise Concerning Civil Government." Teoksessa *The Reception of Locke's Politics: from the 1690's to the 1830's*, vol. 4: Political Reform in the Age of the French Revolution, 1780–1838, toimittanut Mark Goldie, 11–218. London: Pickering & Chatto, 1999.

Tutkimuskirjallisuus

Aarsleff, Hans 2011. "Philosophy of Language." Teoksessa *The Cambridge History of Eighteenth-Century Philosophy*, vol. 1, toimittanut Knud Haakonssen, 451–495. Cambridge: Cambridge University Press.

Ashford, Elizabeth ja Tim Mulgan 2018. "Contractualism." Teoksessa *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Summer 2018 Edition), toimittanut Edward N. Zalta, URL = <https://plato.stanford.edu/archives/sum2018/entries/contractualism/> (viitattu 26.5.2021).

Ayers, Michael 1996. "The Foundations of Knowledge and the Logic of Substance: The structure of Locke's General Philosophy." Teoksessa *Locke's Philosophy, Content and Context*, toimittanut G. A. J. Rogers, 49–73. Oxford: Clarendon Press.

Bourke, Richard 2018. "Revising the Cambridge School: Republicanism Revisited." *Political Theory*, 46 (3), 467–477.

Clark, J. C. D. 2000. *English Society 1660–1832, Religion, ideology and politics during the ancient regime*, 2. uudistettu painos. Cambridge: Cambridge University Press.

Cooper, Jon 2021. "A science of concord: the politics of commercial knowledge in mid-eighteenth-century Britain." *Intellectual History Review*, 31 (2): 301–320.

Darwall, Stephen 2011. "Norm and Normativity." Teoksessa *The Cambridge History of Eighteenth-Century Philosophy*, vol. 2, toimittanut Knud Haakonssen, 987–1025. Cambridge: Cambridge University Press.

Garrett, Aaron 2011. "Human Nature." Teoksessa *The Cambridge History of Eighteenth-Century Philosophy*, vol. 1, toimittanut Knud Haakonssen, 160–233. Cambridge: Cambridge University Press.

Gerrish, B. A. 2011. "Natural and Revealed Religion." Teoksessa *The Cambridge History of Eighteenth-Century Philosophy*, vol. 2, toimittanut Knud Haakonssen, 641–665. Cambridge: Cambridge University Press.

Goldie, Mark 2017. "Introduction." Teoksessa *The Reception of Locke's Politics: from the 1690's to the 1830's*, vol. 1, *The Glorious Revolution Defended, 1690-1704*, xvii–lxxi, Routledge.

Goldie, Mark 2006. "The English System of Liberty." Teoksessa *The Cambridge History of Eighteenth-Century Political Thought* toimittaneet Mark Goldie ja Robert Wokler, 40–78. Cambridge: Cambridge University Press.

Hampsher-Monk 2006. "British radicalism and the anti-Jacobins." Teoksessa *The Cambridge History of Eighteenth-Century Political Thought* toimittaneet Mark Goldie ja Robert Wokler, 660–687. Cambridge: Cambridge University Press.

Harris, James A. 2020. "The interpretation of Locke's Two Treatises in Britain, 1778-1956." *British journal for the history of philosophy* 28 (3): 483–500.

Hont, István 2005. *Jealousy of trade*. Cambridge, Mass. [u.a.]: The Belknap Press.

Laslett, Peter 1991. "The social and political theory of Two Treatises of Government." Teoksessa *John Locke, Two Treatises of Government*, toimittanut Peter Laslett, 93–122. Cambridge: Cambridge University Press.

Lucas, Paul 1968. "On Edmund Burke's Doctrine of Prescription; Or, an Appeal from the New to the Old Lawyers.", *The Historical Journal* 11, no. 1: 35–63. <http://www.jstor.org/stable/2638079> (viitattu 30.8.2021).

Malherbe, Michel 2011. "Reason." Teoksessa *The Cambridge History of Eighteenth-Century Philosophy*, vol 1, toimittanut Knud Haakonssen, 319–342. Cambridge: Cambridge University Press.

Norton, David Fate ja Manfred Kuehn 2011. "The Foundations of Morality." Teoksessa *The Cambridge History of Eighteenth-Century Philosophy*, vol 2., toimittanut Knud Haakonssen, 939–986. Cambridge: Cambridge University Press.

Nuovo, Victor 2011. "Aspects of Stoicism in Locke's Philosophy." Teoksessa *Christianity, Antiquity, and Enlightenment*. Interpretations of Locke, 181–205. New York: Springer.

Pocock, J. G. A. 1985a. "Josiah Tucker on Burke, Locke, and Price: A study in the varieties of eighteenth-century conservatism." Teoksessa *Virtue, Commerce, and History*, 157–191. Cambridge: Cambridge University Press.

Pocock, J. G. A. 1985b. "Mobility of property and the rise of eighteenth century sociology." Teoksessa *Virtue, Commerce, and History*, 103–123. Cambridge: Cambridge University Press.

Pocock, J. G. A. 1985c. "Clergy and commerce: the conservative Enlightenment in England." *L'Eta dei lumi* 1: 524–562.

Pocock, J. G. A. 1989. "Conservative Enlightenment and Democratic Revolutions: The American and French Cases in British Perspective", *Government and opposition (London)*, 24(1): 81-105.

Porter, Roy 1981. "The Enlightenment in England." Teoksessa *The Enlightenment in National Context*, toimittaneet Roy Porter ja Mikulas Teich, 1–18. Cambridge: Cambridge University Press.

Porter, Roy 2001. *Enlightenment. Britain and the Creation of the Modern World*. London: Penguin Books.

Price, P.X. 2019. "Liberty, Poverty and Charity in the Political Economy of Josiah Tucker and Joseph Butler." *Modern Intellectual History*, 16(3): 741-770.

Riley, Patrick 2006. "Social contract theory and its critics." Teoksessa *The Cambridge History of Eighteenth-Century Political Thought*, toimittaneet Mark Goldie ja Robert Wokler, 347–375. Cambridge: Cambridge University Press.

Schneewind, Jerome B. 2011. "The Active Powers." Teoksessa *The Cambridge History of Eighteenth-Century Philosophy*, vol 1, toimittanut Knud Haakonssen, 557–607. Cambridge: Cambridge University Press.

Smith, Vernon L. 2018. "Adam Smith, Scientist and Evolutionist: Modelling Other-regarding Behavior without Social Preferences." *Journal of Bioeconomics* 20 (1): 7–21.

Sommerville, Johann 2011. "The Social Contract (Contract of Government)." Teoksessa *The Oxford Handbook of the History of Political Philosophy*. 1st ed., toimittanut George Klosko. Oxford University Press. DOI: 10.1093/oxfordhb/9780199238804.003.0033

Stewart M. A. 2011. "The Curriculum in Britain, Ireland, and the Colonies." Teoksessa *The Cambridge History of Eighteenth-Century Philosophy*, vol 1, toimittanut Knud Haakonssen, 97–120. Cambridge University Press, Cambridge.

Taylor, Charles 1996. *The Sources of the Self, The Making of the Modern Identity*. Cambridge: Cambridge University Press.

Terrell, Jean 2009. "Constituent power and resistance: did Locke have any followers?" Teoksessa *Locke's political liberty: readings and misreadings*. Toimittaneet Christopher Mique ja Mason Chamie, 13–34. Oxford: Voltaire Foundation.

Urquhart, Robert 1996. "David Hume and Josiah Tucker: Pagan and Christian political economy." *History of economic ideas* 3 (3): 1–33.

Whatmore, Richard 2016, *What is intellectual history?* Cambridge: Polity.

Winkler, Kenneth P. 2011. "Perception and Ideas, Judgement." Teoksessa *The Cambridge History of Eighteenth-Century Philosophy*, vol. 1, toimittanut Knud Haakonssen, 234–285. Cambridge: Cambridge University Press.

Yolton, John William 1983. *Thinking matter: materialism in eighteenth century Britain*. Oxford: Blackwell.

Young, B. W. 1996. "Christianity, commerce and the Canon: Josiah Tucker and Richard Woodward on political economy." *History of European ideas* 22 (5-6): 385-400.

Zurbuchen, Simone 2011. "Religion and Society." Teoksessa *The Cambridge History of Eighteenth-Century Philosophy*, toimittanut Knud Haakonssen, 779–813. Cambridge: Cambridge University Press.